

Kommersiell Service i Västerbottens län 2008

**Kommersiell Service
i Västerbottens län 2008**

Kartan på försättsbladet har tagits fram av Glesbygdsverket och är baserad på data från Konsumentverket från 2007. Den syftar till att ge en översiktlig bild av tillgängligheten till dagligvaror och använder som mått den tid det teoretiskt sett tar att åka snabbast farbara väg med bil till närmaste butik. :

Glesbygdsverket skriver om dess syfte och tillämpning:

”Ett av målen för den regionala tillväxtpolitiken är ”en god servicenivå i alla delar av landet”. Kartan är ett försök att förmedla en mer nyanserad bild av tillgänglighet än vad presentationer bundna till administrativa områden medger. Ingen hänsyn har tagits till kommun- eller länsgränser i beräkningarna.”

Ansvarig funktion: Regional utveckling

Text: Gunilla Hedman/Ingela Carlsson

Bakgrundskarta ur allmänt kartmaterial från Lantmäteriet. Medgivande 94.0410

Distribution/beställning: Länsstyrelsen Västerbottens län, 901 86 Umeå, www.ac.lst.se

Tryck: Länsstyrelsens tryckeri, Umeå år 2008

Upplaga: 25 ex

ISSN: 0348-0291

Innehållsförteckning

Bakgrund	1
Resultat och erfarenheter av insatser 2002-2007	1
Stöd till Kommersiell service	2
Programarbetet 2008	2
KOMMUNERNAS VARUFÖRSÖRJNINGSPLANER	
Bjurholms kommun	4
Dorotea kommun	6
Lycksele kommun	10
Malå kommun	15
Nordmalings kommun	17
Norsjö kommun	20
Robertsfors kommun	23
Skellefteå kommun	24
Sorsele kommun	28
Storumans kommun	31
Umeå kommun	36
Vilhelmina kommun	41
Vindelns kommun	46
Vännäs kommun	50
Åsele kommun	51

Bilaga: Hemsändningsbidragets storlek 2007

Bakgrund

År 2002 fick Konsumentverket i uppdrag av regeringen att i samråd med länsstyrelser utarbeta lokala utvecklingsprogram för kommersiell service. De lokala utvecklingsprogrammen är en del i bedömningen av stöd till kommersiell service och de har tagits fram i ett brett regionalt partnerskap bestående av länsstyrelsen, kommunerna i länet, ICA Handlarna Norr, Konsum Nord, Axfood, svensk Handel, Föreningen Landsbygdshandelns Främjande (FLF), de statliga bolagen och Västerbottens bygderåd.

Programmen skulle kartlägga befintlig service och hur man kan förbättra servicenivån bland annat genom lokalt anpassade samordningsmöjligheter. Programmen gällde mellan åren 2004 och 2007 och reviderades på årsbasis.

Resultat och erfarenheter av insatser 2002-2007

Konsumentverket har sedan 2002 haft regeringens uppdrag att stödja och följa upp arbetet med LUP (Lokala Utvecklings Program). Verket har sammanställt en rapport (2008:6) ”Kommersiell service i alla delar av landet. Redovisning av insatser och erfarenheter 2002-2007.”

Nedan följer en kort sammanfattning av Konsumentverkets slutsatser från rapporten.

- Det regionala arbetet med servicefrågor bör även i framtiden bedrivas i program form. Såväl kommersiell som offentlig service bör i högre grad än vad som varit fallet under perioden 2002-2007 omfattas i det framtida programarbetet.
- En statlig nationell myndighet bör utses och få i uppdrag att stödja och samordna ett eventuellt fortsatt regionalt programarbete för servicefrågor.
- Insatser bör göras för att stärka uppföljningen och lärandet i ett eventuellt framtida programarbete.
- Det bör finnas statligt stöd för att utveckla nya och anpassade lösningar för kommersiell service.
- Drivmedelsfrågorna bör prioriteras i ett fortsatt programarbete.
- Ett fortsatt programarbete bör vara inriktat på att vidareutveckla sambanden mellan serviceförsörjning och lokal utveckling.
- Såväl nationella riktlinjer som regionala program bör tydligare redovisa vilka grupper som ska prioriteras i ett fortsatt programarbete.
- Det finns all anledning att i ett fortsatt programarbete uppmärksamma transportfrågorna då de har stor betydelse när det gäller att skapa förutsättningar för en god servicetillgänglighet i alla delar av landet.

- Regionerna bör själva ges möjlighet att välja den typ av partnerskap – stort eller litet, formellt eller informellt – man bedömer mest ändamålsenlig.
- Fördelningen av ansvaret för medborgarnas tillgång till kommersiell service bör tydliggöras.
- Den regionala processledarrollen bör uppmärksammas i högre grad och såväl nationella som regionala insatser bör göras för att stödja denna centrala funktion i programarbetet.

Stöd till kommersiell service

För att målet om en god servicenivå i hela landet ska kunna uppnås finns ekonomiskt stöd till dagligvarubutiker eller bensinstationer i gles- och landsbygder. Stöd finns även i form av hemsändningsbidrag till kommuner.

Stöd kan ges i form av investeringsbidrag, investeringslån, servicebidrag och hemsändningsbidrag.

För att vara stödberättigad måste butiken vara den enda butiken på orten samt ligga på ett avstånd till närmaste butik som gör att butikerna inte kan sägas konkurrera med varandra. Kommunerna ska ha en upprättad varuförsörjningsplan där de strategiska service-orterna pekas ut.

Programarbetet 2008

Konsumentverket konstaterar i sin rapport att insatserna med Lokala Utvecklingsprogram till stor del har varit framgångsrika. Trots detta kommer utvecklingen av landsbygdsservicen även fortsättningsvis att vara hotad. Nedläggningen av till exempel dagligvarubutiker kommer att fortsätta och ske i en snabbare takt än befolkningsförändringen.

Avstånden till dagligvaruservice i gles- och landsbygd kan därför antas fortsätta öka. Det genomsnittliga avståndet till närmaste butik har under perioden 2002 till 2007 på riksnivå ökat från 1,5 km till 1,6 km. I Västerbottens län har avståndet ökat från 2,5 km till cirka 2,7 km.

Även när det gäller försörjningen av drivmedel förväntas stora nedskärningar ske under de närmaste åren. Antalet tankställen i landet är i stort sett detsamma som vid mitten av 1990-talet, knappt 4 000 st. Enligt branschföreträdare uppskattas ungefär 2 000 av dessa tankställen ligga i farozonen för den väntade nedläggningen i och med branschbolagens aviserade strukturomvandling.

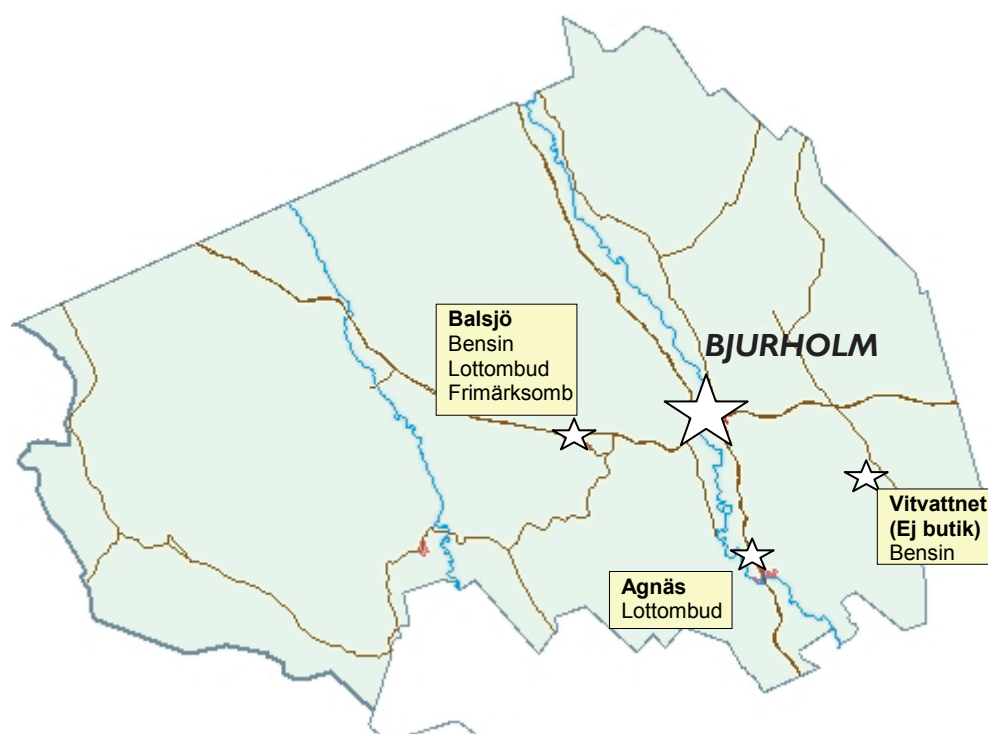
Sammantaget innebär detta att det finns behov av en större revidering av de Lokala Utvecklingsplanerna för Kommersiell service. Mycket pekar på att regeringen under hösten kommer med direktiv till länsstyrelserna om det fortsatta programarbetet.

De flesta kommunerna i Västerbotten har gjort en översyn av sina varuförsörjningsplaner 2008. Dessa varuförsörjningsplaner finns sammanfattade i nästa avsnitt av denna skrivelse. I de fall då ingen översyn har skett så har uppdateringar gjorts i dialog med respektive kommun. Uppgifterna ska användas som vägledning vid handläggning av stöd till kommersiell service.

Uppgifterna rörande kringsservice har kontrollerats med Apoteket, Systembolaget, Svenska Spel, ATG och drivmedelskedjor. Befolkningssiffrorna är hämtade från Konsumentverket och är beräknade utifrån hur många individer som har närmast till butiken i fråga utan att någon hänsyn tagits till kommungränser eller andra administrativa indelningar.

I bilaga 1 finns uppdaterade uppgifter på hemsändningsbidragets storlek för varje kommun.

BJURHOLM

Bjurholms kommun är en liten kommun till ytan och har för närvarande (mars 2008) två butiker utanför centralorten Bjurholm. Lanthandlarna i kommunen konkurrerar i första hand med ICA och Konsum på centralorten. Även ICA Stinsen i Vännäs anses påverka de mindre butikerna. Från Bjurholm sker en stor arbetspendling vilket också påverkar köpunderlaget. Bjurholms kommun har likt många andra kommuner ett minskat utbud av fackhandel på centralorten, som i sin tur medför att många åker till Umeå som ligger ca 6 mil från Bjurholms centralort. Butiker finns endast kvar på två utanför centralorten. Båda dessa, Agnäs och Balsjö, räknas som strategiska serviceorter.

Hemsändning

Båda landsbygdsbutikerna i kommunen har hemsändning till äldre boende i kommunens byar och områden som saknar utbud av dagligvaror. Med befintlig befolkningsstruktur och åldersfördelning på befolkningen kommer hemsändningen i kommunen vara en viktig servicefråga. Möjligheterna att samordna vissa tjänster bör i framtiden ses över. Kommunens hemsändningsbidrag ligger på 50 kr per hemsändning.

Under 2006 lades butiken i Norrfors (inom Nordmalings kommun) ner, vilket har påverkat Bjurholm negativt då Norrfors hade en ca 80 hemsändningar/kvartal in till kommunen. Andra butiker som är viktiga för boende i Bjurholms kommun. Med hänsyn till butikernas hemsändningsverksamhet är butiken i Överboda (Umeå kommun) och Örträsk Handel och bensin (Lycksele kommun).

Materialet från Bjurholms kommun har sammanställts i dialog med kommunen. Kontaktperson för frågor som rör service är Ann-Louise Nilsson.

Westmans Livs Agnäs

<i>Upptagningsområde</i>	Agnäs, Stensvattnet, Aborrhors, Brån, Brännland.
<i>Närmaste butik</i>	Utkörning till Vitvattnet. Bjurholm 10 km
<i>Folkmängd</i>	185 i upptagningsområdet
<i>Servicefunktioner/ Kringsservice</i>	Lottombud
<i>Hemsändning</i>	Ca 10 per vecka
<i>Leveranser skola/ förskola</i>	
<i>Övrigt</i>	I byn finns en alpin skidanläggning som har stuguthyrning. Aktiviteterna är positiva för butikens försäljning, men företagen har i dagsläget inget närmare samarbete. Säljer fiskekort.

Balsjö Handel & Bensin

<i>Upptagningsområde</i>	Balsjö, Balfors, Karlsbäck, Bredträsk, Bjurvattnet, Nyliden,
<i>Närmaste butik</i>	Bjurholm 11 km
<i>Folkmängd</i>	298 i upptagningsområdet
<i>Servicefunktioner/ Kringsservice</i>	Bensin, lottombud, frimärksombud
<i>Hemsändning</i>	Ca 3 per vecka
<i>Leveranser skola/ förskola</i>	
<i>Övrigt</i>	Många turister i närområdet tack vare Älgens hus och Agnsjöns camping. Butiken har deltagit i Affär på landet. Säljer fiskekort och jaktkort. Har samarbete med lokala bönder och arrangerar

DOROTEA

Butiksutvecklingen i kommunen är parallell med den negativa befolkningskurvan. 1960 fanns 25 glesbygdsbutiker, 1999 fanns det sju och idag finns fyra butiker kvar. Under 2006 lades Skogsvaruhuset i Högländ ner. Butiken har i det lokala utvecklingsprogrammet inte räknats som en dagligvarubutik, utan sortimentet har haft en lite mer specialiserad inriktning (man har riktat in sig på t ex utomhuskläder, hundfoder och vissa andra kringsservicefunktioner).

Dorotea är en till ytan stor kommun och bland de fem butikerna är fyra fullgoda livsmedelsbutiker. En av dessa har ett mera begränsat livsmedelssortiment med en del kringsservice samt kläder och souvenirer. Kommunen är indelad i tre olika varuförsörjningsområden.

<i>Område</i>	<i>Invånare*</i>	<i>Butiker i området</i>
1	264	Borgafjäll
2	531	Högland och Ormsjö
3	2 240	Lajksjöberg, Svanavattnet och Dorotea centralort
Tot.	3 035	

*2007-04-03

Kommunens målsättning gällande varuförsörjning

- Dagligvaruförsörjningen ska tryggas för glesbygdsbefolkningen. Invånarna ska ha möjlighet att få varorna hemsända alternativt besöka närmsta butik minst 2 ggr/vecka. Kommunens trafikförsörjningsplan ska möjliggöra inköpsresor.
- Kommunen bör nyttja den lokala butiken för dagligvaruförsörjning till skolor, förskolor m.fl.
Det ankommer på glesbygdshandlarna att informera kommunen om väsentliga förändringar för butiken som kan leda till att varuförsörjningsplanen ej kan upprätthållas. Kommunen ska på så sätt ges möjligheter att vidta åtgärder för att säkra ortsinvånarna en tillfredsställande varuförsörjning.

Hemsändning

Eftersom Dorotea kommun till ytan är en vidsträckt kommun, är hemsändning av stor betydelse. Vid eventuella nedläggningar av butiker i kommunen kommer vikten av hemsändningsfunktionen att förstärkas. Kommunens geografiska läge kan i framtiden ge förutsättningar för länsövergripande samverkan gällande varuförsörjning.

För att erhålla stöd för hemsändning fr. o m 2008-01-01 gäller följande:

- Hemsändningsstöd lämnas till affärsidkare med fast butik, där avtal träffats mellan butiksinneha vare och kommunen om distribution av dagligvaror.
- Stödet lämnas till butikrörelsen i form av bidrag för bekostad distribution av dagligvaror med 65 kr per försändelse där distribution sker med allmänna kommunikationsmedel och med 120 kr per försändelse vid utkörning med butikägarens eget fordon. En viss avgift bör erläggas av kunden.
- Hemsändningsstödet regleras i avtal med butikerna. Antal maxförsändelser anges i varje butiks avtal.
- Hemsändningsstöd söks hos kommunen 4 ggr/år.

Beträffande livsmedelsförsörjningen prioriteras följande livsmedelsbutiker från kommunens sida; Borgafjäll, V. Ormsjö, Lajksjö samt Svanavattnet.

Materialet för Dorotea kommun har antagits av fullmäktige.

Kontaktperson på kommunen för servicefrågor är Nora Henriksson och Bertil Westerland. Kontrollant för stöd till kommersiell service är Bo Stenborg.

Vid revideringen september 2006 lyftes frågan om alternativ till användning av tomma lokaler som t ex nedlagda skolor. En annan fråga som lyftes var alternativ för att säkra service och infrastruktur i nordöstra kommundelen.

ICA Nära Ormsjödalen i Västra Ormsjö

<i>Upptagningsområde</i>	Byar inom närområdet: Högland, Lövstrand, Sörstrand, Bellvik, Korssele, Avaträsk, Barnäs, Östra Ormsjö, Granliden
<i>Närmaste butik</i>	Närmaste butik ligger i Dorotea, 30 km
<i>Folkmängd</i>	332 kommuninvånare i upptagningsområdet
<i>Servicefunktioner/ Kringsservice</i>	Bensin (OKQ8), apotek, bank, systemutlämning, spelombud godsmottagning, hemsändning
<i>Hemsändning</i>	2 ggr i veckan och ca 8 hushåll/vecka
<i>Leveranser skola/ förskola</i>	
<i>Övrigt</i>	Butiken ägs och drivs av Ormsjödalen Ekonomiska förening. Butiken har deltagit i Affär på landet. Säljer fiskekort och jaktkort. Har biblioteksservice och bedriver turistinfo. Har visst samarbete med byaföreningar i området.

Agas Livs i Svanavattnet AB

<i>Upptagningsområde</i>	Byar i närområdet: Granåsby, Rya och Grundsjöby (tillhör grannlänet, ligger på gränsen 7 km från Svanaby)
<i>Närmaste butik</i>	Närmaste butik ligger i Lajksjöberg, 18 km
<i>Folkmängd</i>	261 invånare i upptagningsområdet
<i>Servicefunktioner/ Kringsservice</i>	Ombud för Apoteket och Svenska Spel. Då butiken nyss startats upp igen med ny ägare är det ännu inte förklarat om man blir ombud för Systembolaget, men man har fått ett informellt besked om att så blir fallet. Det finns f.n. inga bränslepumpar men förhandlingar pågår. Marken måste saneras efter en tidigare bränsleläcka.
<i>Hemsändning</i>	6 – 9 hushåll per vecka och sommartid utökas det.
<i>Leveranser skola/ förskola</i>	
<i>Övrigt</i>	Butiken (Evas Livs) lades ner i årsskiftet 2007/2008 men har återstartat med nya ägare 2008-03-01. Under tidigare ägare fanns samverkan med idrottsförening, intresseförening och skoterklubb på orten.

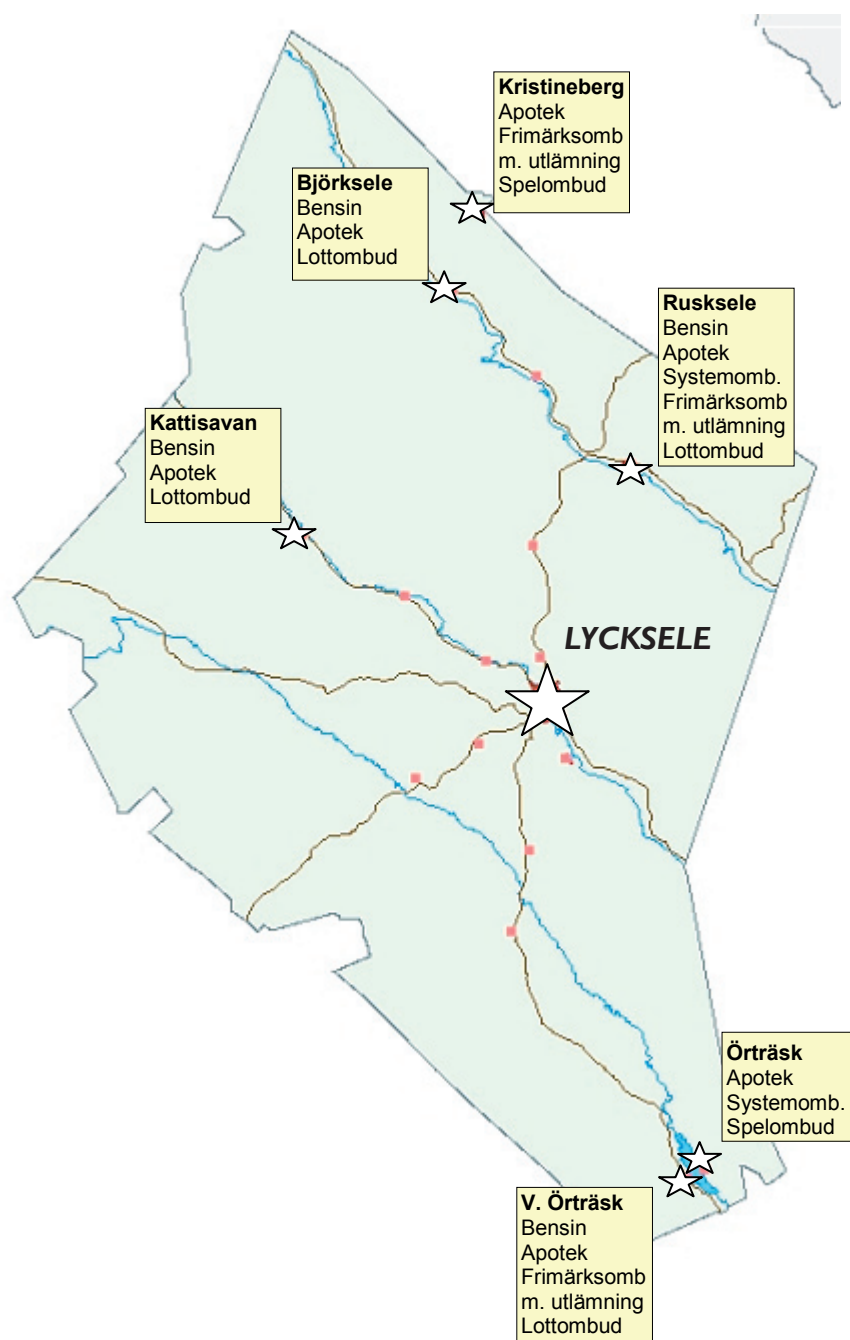
Wiks lanthandel i Lajksjöberg

<i>Upptagningsområde</i>	Byarna Lavsjö, Risnäset och Lajksjö
<i>Närmaste butik</i>	Dorotea 10 km
<i>Folkmängd</i>	303 personer i upptagningsområdet
<i>Servicefunktioner/ Kringsservice</i>	Bensin, spelombud, fiskekort, hemsändning
<i>Hemsändning</i>	10-15 per vecka
<i>Leveranser skola/ förskola</i>	Skolan
<i>Övrigt</i>	Dagligvarubutik med ett stort sortiment av presenter och handarbeten samt hushållsartiklar. Butiken har deltagit i Affär på landet. Samverkar med byns föreningar.

Borgafjällens Livs i Borgafjäll

<i>Upptagningsområde</i>	Närliggande byar: Båtas, Storjola, Brännåker, Storbäck, Rajastrand, Harrsjöhöjden, Risbäck, Tvärsele
<i>Närmaste butik</i>	Närmaste butik ligger i Ormsjö, 65 km
<i>Folkmängd</i>	167 invånare i upptagningsområdet
<i>Servicefunktioner/ Kringsservice</i>	Bensin, apotek, systemombud, frimärksombud, spelombud, bank, fiskekort, hemsändning, godsutlämning, turistinformation, biblioteksservice.
<i>Hemsändning</i>	10-15 hushåll per vecka
<i>Leveranser skola/ förskola</i>	Risbäck skola
<i>Övrigt</i>	Butiken har deltagit i Affär på landet. Samverkan sker i viss mån med Hotell Borgafjäll när det gäller turism

LYCKSELE

Butiksstrukturen i kommunen har halverats sedan 1980 då det fanns 14 butiker i kommunen. Med befintligt kundunderlag kommer det förmodligen att ske ytterligare nedläggningar inom kort.

Det finns idag totalt sex stycken glesbygdsbutiker i Lycksele kommun varav fyra stycken har varuhemsändningar.

I Örträsk i kommunens södra del finns två butiker, Örträsk Livs i Örträsk och Örträsk Handel & Bensin i Västra Örträsk. Kundunderlaget motiverar dock endast en butik. Avståndet mellan butikerna är 9 kilometer.

I de nordvästliga delarna av kommunen finns en livsmedelsbutik, Kattisavans Camping & Livs, där också samma företag driver camping och konferensverksamhet. Konkurrensen för Kattisavan har minskat då butiken i Norrbyberg avslutade sin verksamhet våren 2007.

I nordost ligger både Kristineberg och Björksele, lokaliserade relativt nära varandra. Butiken i Björksele, Handlar'n Björksele, har utökat sitt område sedan Norrbyberg avslutade sin verksamhet. Enligt butiksinnehavaren har butiken även kunder från Kristineberg trots att orten har en egen butik, Konsum Kristineberg. Avståndet mellan butikerna är 10 km.

I nordost men längre söderut ligger butiken i Ruskesele, ICA Ruskesele. Konkurrensen för Ruskesele är främst från Björksele och centralorten Lyckesele. Det som är nämnvärt är att den största delen av kommunens västra sida saknar butik och många av invånarna där antas handla i centralort.

Med den geografiska struktur som råder i kommunen, kommer betydelsen av hemsändning att bli allt viktigare i många områden i kommunen. Kommunens hemsändningsbidrag är satt till 80 kr per hemsändning (2006). Förslag har lagts fram om att bidraget ska höjas till 120 kr fr.o.m 2009-01-01. Beslut om detta kommer att tas i kommunstyrelsen 2008-03-31. Avstånden för leveranser är långa där serviceskuggor har uppstått. För att möta de krav som kommer att ställas på kommunen, kommer diskussioner att föras om hur daglivaruförsörjningen på bästa sätt kan samordnas med andra servicefunktioner i kommunen, bland annat genom DESERVE-projektet som kommunen deltagit i. Man valde i projektet att särskilt arbeta med Ruskesele och Örträsk och ska på dessa orter se över möjligheterna för att samordna kommersiell och offentlig service. För att konkretisera samordning utifrån de lokala förutsättningarna, förs idag en dialog i kommunen mellan berörda förvaltningar samt representanter från byarna.

Strategiska serviceorter i Lyckesele kommun är Örträsk, Kattisavan, Ruskesele och Kristineberg.

Det uppdaterade materialet från Lyckesele kommun har tagits fram i dialog med kontaktperson och kontrollant Oswald Öjebrandt.

Örträsk Livs

Upptagningsområde

Örträsk, Västra Örträsk, Nyliden/Skurträsk, Vargträsk, Skarda och Långsele.

Närmaste butik

Örträsk Handel & Bensin i Västra Örträsk 9 km

<i>Folkmängd</i>	305 invånare i upptagningsområdet (det totala invånarantalet för båda butikerna i Örträsk uppgår till 482 personer).
<i>Servicefunktioner/ Kringsservice</i>	Apotek, systemombud, fiskekort
<i>Hemsändning</i>	Varuhemsändning till ett hushåll.
<i>Leveranser skola/ förskola</i>	
<i>Övrigt</i>	Har deltagit i Affär på landet. Samverkar med hembygdsföreningen, intresseföreningen och Öppen Gemenskap.

Örträsk Handel & Bensin

<i>Upptagningsområde</i>	Örträsk, Västra Örträsk, Nyliden/Skurträsk, Vargträsk, Skarda och Långsele.
<i>Närmaste butik</i>	Örträsk Livs i Örträsk 9 km
<i>Folkmängd</i>	177 invånare i upptagningsområdet (det totala invånarantalet för båda butikerna i Örträsk uppgår till 482 personer).
<i>Servicefunktioner/ Kringsservice</i>	Bensin, apotek, frimärksombud med utlämning, lott ombud, specialvaror, kommissionär för penninglotteriet.
<i>Hemsändning</i>	Varuhemsändning till tio hushåll.
<i>Leveranser skola/ förskola</i>	
<i>Övrigt</i>	

Kattisavan Camping & Livs

<i>Upptagningsområde</i>	Kattisavan, Blåviksjön/Rusele, Norrbyberg, Med elås, Björkberg och Umgransele. Butiken har utökat sitt upptagningsområde eftersom butiken i Norrbyberg lades ned våren 2007.
<i>Närmaste butik</i>	Lycksele 35 km, Björksele 45 km.
<i>Folkmängd</i>	Kattisavan har ett kundunderlag på 490 invånare. I detta är dock inte inräknat de kunder som övertagits från Norrbyberg.
<i>Servicefunktioner/ Kringsservice</i>	Bensin och diesel, apotek, lottombud, bäruppköp, camping, konferenser, pub och fiske i hyrtjärn. Bostäder med 220 bäddplatser i stugor.

Hemsändning

Butiken i Kattisavan har tagit över en del av de hemsändningar som tidigare skedde från butiken i Norrbyberg. Kommunen uppskattar att antalet hemsändningar kommer att ligga på drygt 1 000 st under 2008.

Leveranser skola/ förskola

Övrigt

Hela anläggningen har ett investeringsbehov om cirka 6 miljoner kronor avseende fler stugor, utbyggnad av butik, konferenslokaler och restaurangkök. Butiken har deltagit i Affär på landet och fördubblade ytan under 2005. Samverkar med Sveriges Campingägares Riksförbund m fl.

Handlar'n Björksele

Upptagningsområde

Norrbyberg, Lycksaberg, Säter, Kristineberg, Björksele och Vindelgransele. Området har utökats sedan Norrbyberg avslutade sin verksamhet.

Närmaste butik

Kristineberg 10 km

Folkmängd

273 invånare i upptagningsområdet, därutöver delar av Norrbybergs tidigare upptagningsområde.

Servicefunktioner/ Kringsservice

Bensin, apotek, lottombud, bussgoods.

Hemsändning

Björksele hade totalt 865 hemsändningar under 2007, men har nu tagit över en del av de hemsändningar som tidigare skedde från butiken i Norrbyberg. Kommunen uppskattar att antalet hemsändningar kommer att ligga på drygt 1 000 under 2008.

Leveranser skola/ förskola

Övrigt

Butiken startades i slutet av 2005.

Konsum Kristineberg

Upptagningsområde

Kristineberg, Aspliden, Rökå, Björksele, Vormsele, Hornträsk, Släpträsk, Kronås, Ullusdal och Grundfors.

Närmaste butik

Norrbyberg 30 km, Björksele 15 km

Folkmängd

Butiken har ett kundunderlag på 590 invånare.

Servicefunktioner/ Kringsservice

Apotek, frimärksombud med utlämning, spelombud för Svenska Spel och bussgoods.

Hemsändning

Leveranser skola/ förskola

Övrigt

ICA Ruskesele

Upptagningsområde

Ruskträsk, Vormsele, Ruskesele, Forsholm, Ängsbäck, Sikseleberg, Rotenträsk, Bångaträskheden, Lillå, Flarken, Rockträsk och Skönvik.

Närmaste butik

Björksele 30 km, Lyckesele 40 km.

Folkmängd

ICA Ruskesele har ett kundunderlag på 223 personer.

Servicefunktioner/ Kringsservice

Bensin, apotek, systemombud, frimärksombud med utlämning, uttag av kontanter via bankkort, kommissionär för penninglotteriet och bussgoods.

Hemsändning

Totalt skedde 1 162 hemsändningar under 2007.

Leveranser skola/ förskola

Övrigt

Butiken samverkar med intresseföreningen, två företag i byn och kommunen.

MALÅ

Malå kommun är liten till ytan vilket innebär att det med befintlig lanthandlare idag inte finns några uttalade serviceskuggor. De områden som idag saknar dagligvarubutik får varor via hemsändning. Befolkningen i Malå kommun har genom åren minskat beroende på ett lågt födelsetal. Senaste åren har minskningen planat ut och 2007-08-31 bodde 3 349 invånare i kommunen varav ca 2 500 i centralorten. Den åldersstruktur som finns i kommunen är relativt hög med stor andel av 50-60 åringar.

Det finns två större byar i Malå kommun, Adak och Rentjärn. Butiken i Rentjärn lades ner under 2004. Även butiken i Adak var under en tid nedlagd, men i december 2006 öppnades Adaks Allehanda som drivs av en ekonomisk förening. Affären har ett viktigt symbolvärde för byn och många arbetar ideellt i butiken. Många har även satsat pengar i föreningen

I Malå centralort finns två butiker med dagligvaror. Därutöver finns ett bra utbud av fackhandel och de befintliga affärerna har god service med att beställa hem det som önskas. Malå har för att vara en så liten kommun en handel med stort utbud, där både kläder och hem/hushållsprodukter finns att köpa på orten.

Kommunens insats och strategi

- Se över kommunens upphandling så att lanthandeln gynnas.
- Kommunen skall ha träffar med handlarna och hålla sig väl informerad om situationen kring denna.
- Hemsändning är koncentrerad till lanthandlarna. Kommunen betalar 120 kronor per försändelse (2008).
- Kommunen vill uppmuntra invånarna i bygden till

Strategiska serviceorter i Malå kommun var tidigare Rentjärn och Adak, men är nu endast Adak när det gäller lanthandel.

Uppdateringen av materialet från Malå kommun har tagits fram i dialog med Marjet Gustavsson, som fungerar som kontaktperson och kontrollant för kommersiellt stöd.

Adak Allehanda

Upptagningsområde

Adak, Hundberg, Lönås , Bastunäs, Surlinden, Björkland och Kokträsk

Närmaste butik

Malå 23 km

Folkmängd

393 personer i upptagningsområdet

Servicefunktioner/ Kringsservice

Apoteksombud, spelombud för Svenska Spel, godsutlämning, fiskebod m.m.

Hemsändning

Ja

Leveranser skola/ förskola

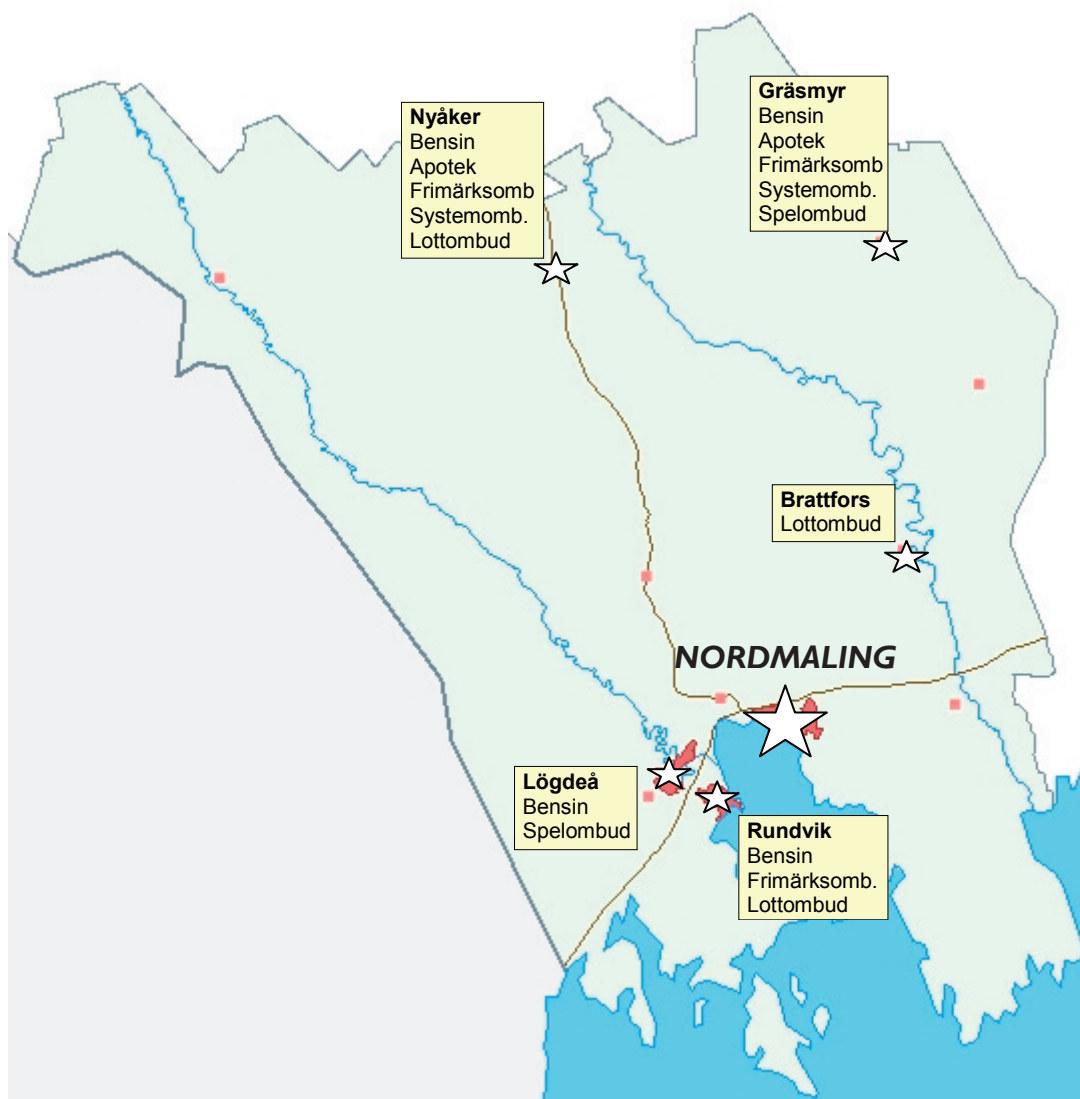
Ja

Övrigt

Affären drivs av en ekonomisk förening. Många jobbar ideellt. Samverkan finns med andra lokala föreningar.

Relativt nybyggd butik men önskemål om förbättringar finns.

NORDMALING

Inga uppdateringar av Nordmalings kommuns serviceplan är gjorda under 2008. Då kontaktperson för närvarande saknas finns inga nyare uppgifter och planen är därför identisk med den som gjordes 2007.

Nordmalings kommun består förutom av centralorten av sex naturliga kommundelar med egen identitet och samhällsstruktur. Både vad gäller försörjning, företagsstruktur, samhällsservice och föreningsliv. Dessa kommundelars möjlighet till självständig framtida utveckling är synnerligen viktig för hela kommunens framtida utveckling genom sina olika och unika resurser och tillväxtpotentialer.

Dessutom är kommundelarnas servicecentra viktiga för kommunens operativa verksamhet inom t.ex. skola och barn- och äldreomsorg. Detsamma gäller även för det relativt sett betydelsefulla näringslivet i lands och glesbygdsområden samt även möjligheterna till inflyttning.

Fem av dessa kommundelar kan i dagsläget i stort anses ha den kommunala service som optimalt erfordras i ett modernt samhälle av deras storlek. Undantaget är Norrfors som i dagsläget saknar dagligvarubutik.

I Nordmalings kommun finns i dagsläget följande dagligvarubutiker utanför centralorten;

- Handlar'n, Rundvik
- Tempo, Lögdeå
- ICA Norrfors, Norrfors (f.n. nedlagd)
- Handlar'n, Nyåker
- ICA Gräsmyr Bensin & Livs, Gräsmyr
- Pers Livs, Brattfors.

Dessa dagligvarubutiker, som är ensamma i var sin kommundel, anses av kommunen utgöra strategiska centra för dagligvaruförsörjningen utanför centralorten. Kommunen kommer att aktivt verka för att en nyetablering sker av en dagligvarubutik i Norrfors.

Gräsmyr Bensin och Livs

<i>Närmaste butik</i>	Brattfors 14 km
<i>Folkmängd</i>	1 058 i upptagningsområdet
<i>Servicefunktioner/ Kringsservice</i>	Bensin, apotek, systemombud, frimärksombud, spelombud för Svenska Spel. Samarbetar med lantbrevbäraren
<i>Hemsändning</i>	Ja (5 per vecka?)
<i>Leveranser skola/ förskola</i>	
<i>Övrigt</i>	Handlaren önskar att kommunen gör upp handling från butiken till de när liggande kommunala inrättningarna. Aktiv bygdegårdsförening i byn.

Pers Livs Brattfors

<i>Närmaste butik</i>	Nordmaling 12 km
<i>Folkmängd</i>	767 personer
<i>Servicefunktioner/ Kringsservice</i>	Lottombud
<i>Hemsändning</i>	Ja
<i>Leveranser skola/ förskola</i>	
<i>Övrigt</i>	

Tempo Lögdeå

Närmaste butik

Handlar'n Rundvik 3 km

Folkmängd

827 i upptagningsområdet

*Servicefunktioner/
Kringsservice*

Bensin, spelombud.

Hemsändning

Ja

*Leveranser skola/
förskola*

Övrigt

Handlar'n Rundvik

Närmaste butik

Tempo Lögdeå 3 km

Folkmängd

1 010 i upptagningsområdet.

*Servicefunktioner/
Kringsservice*

Bensin, frimärksombud, lottombud.

Hemsändning

Nej

*Leveranser skola/
förskola*

Övrigt

Handlar'n Nyåker

Närmaste butik

Agnäs (Bjurholms kommun) 10 km, Norrfors (f n nedlagd) 18 km.

Folkmängd

466 personer

*Servicefunktioner/
Kringsservice*

Bensin, apotek, frimärksombud, systemombud, lottombud

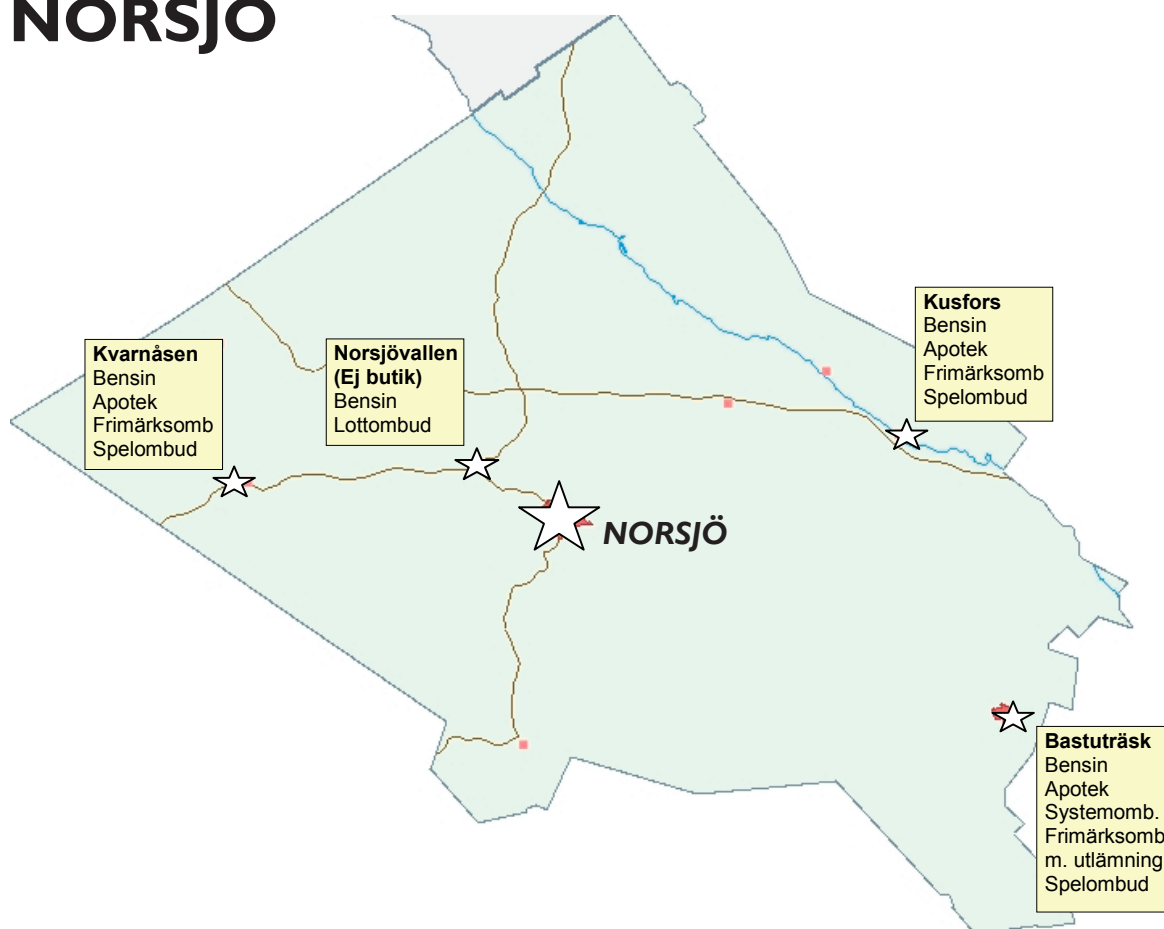
Hemsändning

Ja

*Leveranser skola/
förskola*

Övrigt

NORSJÖ

Butiksutvecklingen i kommunen har varit negativ och sedan 1980 har fyra butiker försvunnit. I dagsläget finns tre butiker och en mack med begränsat dagligvarusortiment.

Norsjö kommun är belägen 8 mil väster om Skellefteå. I centralorten bor hälften av kommunens invånare. Den totala befolkningen i kommunen 1 november 2007 var 4 400. Järnvägssamhället Bastuträsk är den näst största orten. I övrigt finns ett 30-tal byar. Utpendlingen till arbetsplatser i andra kommuner är större än inpendlingen.

När det gäller varuförsörjning är kommunen indelad i fyra olika serviceområden: Norsjö, Bastuträsk, Kufors och Kvarnåsen med omland. Norsjö kommun vill bevara och utveckla möjligheterna till service i dessa områden och kommer att aktivt arbeta för att säkerställa detta.

Hemsändning är en viktig funktion både för butikerna och för boende i kommunen, men för butikernas del kan den arbetsbörda hemsändning innebära vara ett problem att personalmässigt hantera. Om andelen hemsändningar ökar kommer handlarna att ha svårigheter att ombesörja servicen personalmässigt. En del av den kommunala målsättningen för varuförsörjning är att hitta metoder att utveckla hemsändningen i Norsjö kommun. Hemsändningsbidraget är 110 kr per hemsändning (2008).

I de fall det är möjligt sker leveranser från glesbygdsbutikerna till närliggande skolor och förskolor.

Strategiska serviceorter i kommunen är Bastuträsk, Kusfors och Kvarnåsen.

Materialet från Norsjö kommun är fastställt av fullmäktige. Kontaktperson på kommunen för servicefrågor är Lena Brännström. Lorentz Karlsson är kontrollant för investeringsstöden.

Bastuträsk Livs och Bensin AB

<i>Närmaste butik</i>	Norsjö 35 km
<i>Folkmängd</i>	I upptagningsområdet 520 invånare.
<i>Servicefunktioner/ Kringsservice</i>	Bensin, apotek, systemombud, frimärksombud med utlämning och godsutlämning, spelombud för Svenska Spel, lotter
<i>Hemsändning</i>	Hemsändning sker via skolskjuts och ringbil till 3-5 hushåll
<i>Övrigt</i>	Konsum lade ner butiken 17 juni 2005. Återstart skedde i september 2005 av ny privat ägare. Butiken har deltagit i Affär på landet.

ICA Nära Björks Lanthandel, Kusfors

<i>Närmaste butik</i>	Jörn 17 km
<i>Folkmängd</i>	I upptagningsområdet 485 invånare
<i>Servicefunktioner/ Kringsservice</i>	Bensin, apotek, frimärksombud för Svenska Spel, lotter. Avser att ansöka om utlämning för systembolag
<i>Hemsändning</i>	Hemsändning sker till ca 10 hushåll
<i>Övrigt</i>	Intill butiken finns ett café och utställning av museiföremål. Detta är en välbesökt attraktion sommartid och har betydelse för butiken. Det finns även ett vildmarkscenter några kilometer från butiken som handlar från butiken. Butiken har deltagit i Affär på landet.

Handlar'n i Kvarnåsen

<i>Närmaste butik</i>	Norsjö 25 km
<i>Folkmängd</i>	Inom upptagningsområdet 323 invånare
<i>Servicefunktioner/</i>	Bensin, apotek, frimärksombud, spelombud för

Kringservice

Hemsändning

*Leveranser skola/
förskola*

Övrigt

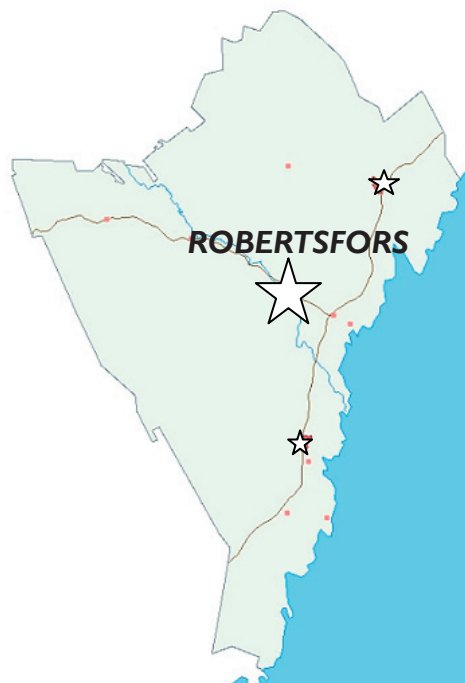
Svenska Spel, lotter och café.

Ca 20 hushåll per vecka.

Leverans till ett äldreboende i Norsjö samt förskolor och fritids i Norsjövallen. Planer finns att utöka hemsändningsverksamheten.

Butiken nyöppnade september 2002 efter konkurs. Byborna samlade in startkapital och medlemmarna äger butiken och styrelsen ansvarar för ledning och drift av butiken. Lagerdelen i butiken inrymmer ett café och lanthandelsmuseum. Butiken har deltagit i Affär på landet.

ROBERTSFORS

Kommunen har inga glesbygdsbutiker sedan Konsum Överklinten avvecklades i januari 2004. De butiker som finns i Robertsfors kommun ligger i centralorten Robertsfors samt i Ånäset och Bygdeå. De kvarvarande dagligvarubutikerna har hemsändning vilket är en betydelsefull servicefunktion eftersom ca hälften av befolkningen är bosatt i byar utanför centralorten Robertsfors eller tätorterna Ånäset och Bygdeå. Hemsändningsbidraget ligger på 60 kr per hemsändning (2008). Totalt görs mellan 3 100 och 3 200 hemsändningar/år.

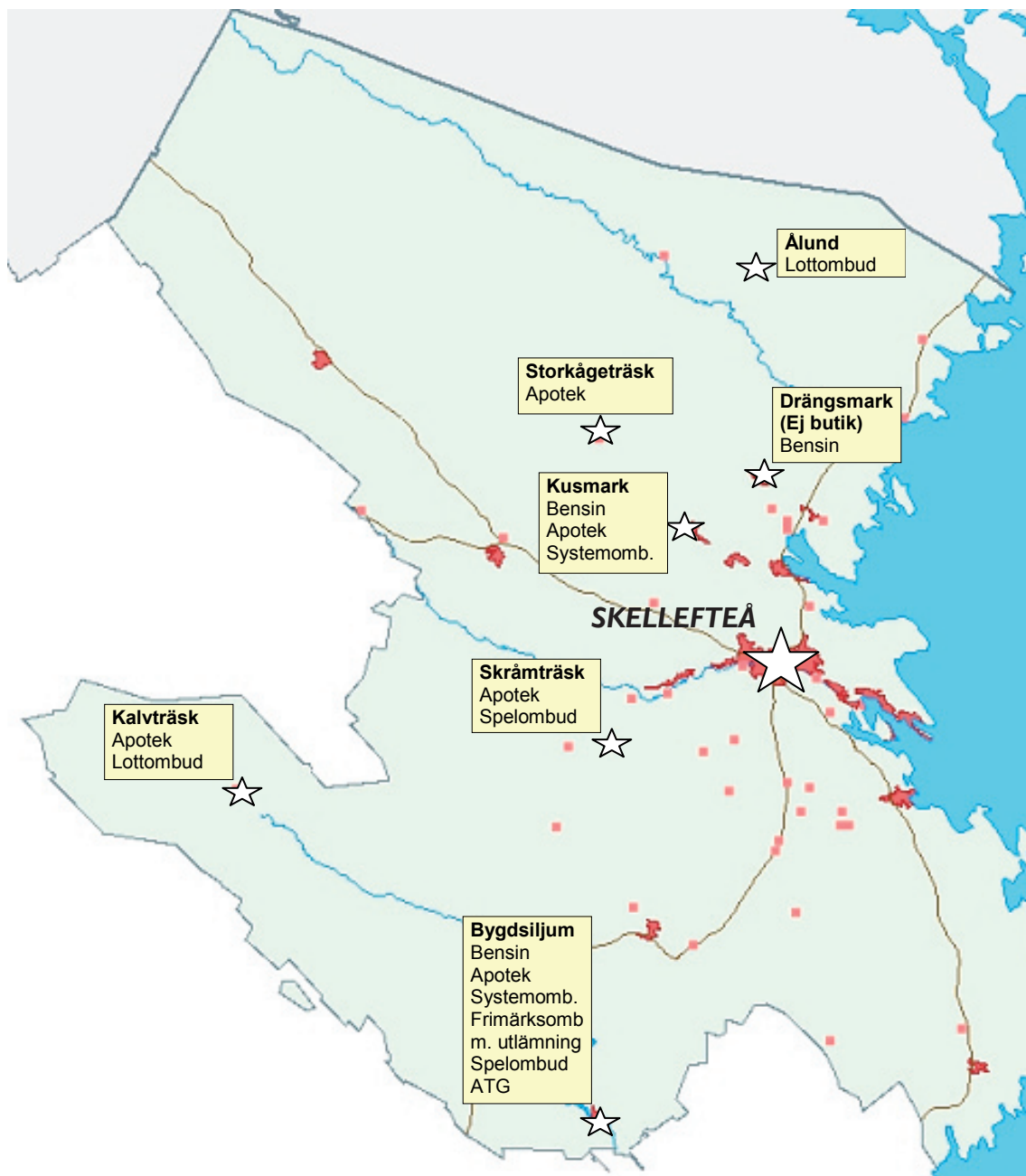
I kommunen finns ett problem med ett minskande utbud av fackhandel till följd av de köpcentra och stormarknader som växt fram i både Umeå och Skellefteå. För Robertsfors kommun är det av strategisk betydelse angeläget att bibehålla den befintliga butiksstrukturen i kommunen.

Kommunen har förutom centralorten Robertsfors ytterligare två tätorter – Ånäset i norr och Bygdeå i söder. Befolkningen i tätorterna motsvarar ca 56 %, med andra ord så återfinns 44 % av befolkningen i mindre byar runt tätorterna. En uppdelning av kommunen med utgångspunkt från tätorterna ger oss tre naturliga servicecentra; centralorten Robertsfors, Ånäset och Bygdeå. I den centrala delen återfinns 50 % av befolkningen medan en fjärdedel vardera bor i den norra respektive södra kommundelen.

Under perioden 1999-2006 har befolkningen i den norra kommundelen minskat med 10 %, i den centrala delen med 5 % medan den södra kommundelen uppvisar en befolkningsökning med 3 %. Utöver detta finns ca 1 500 fritidshus i Robertsfors kommun, företrädesvis längs kusten. Allt fler fritidshus byggs så att de kan nyttjas året runt och en trend till permanentboende i det som börjat som fritidshus kan ses.

Den södra kommundelen har en strategisk betydelse för kommunen ur befolkningsutvecklingssynpunkt i och med sin närhet till Umeå.

SKELLEFTEÅ

Bureå, Löfvånger, Burträsk, Boliden, Jörn, Kåge och Byske bor ca 18 000. Om man använder Glesbygdsverkets definition bor 45 000 av kommunens invånare i tätort, 24 000 i tätortsnära landsbygd och 3 000 i glesbygd. Kommunens befolkning är i medeltal något äldre än för landet som helhet. I kommunens landsbygdsområden är andelen äldre än större. Under relativt lång tid har landsbygden minskat sin befolkning samtidigt som centralorten ökat.

1980 fanns i Skellefteå kommun 36 lanthandlare och 2002 var siffran 13 lanthandlare med ett varierande utbud av handel och service. För närvarande finns sex stycken lant-

handelsbutiker. De finns i Bygdsiljum, Skråmträsk, Storkågeträsk, Ålund, Kusmark och Kalvträsk. Butiken i Fällfors lades ner så sent som i mars 2008. Butiker finns däremot i alla större tätorter; Kåge, Byske, Boliden, Jörn, Burträsk, Bureå och Lövånger. Dessutom har Ersmark och Frostkåge kioskbutiker med ett begränsat utbud av livsmedel. Samtliga lanthandlar har en omsättning lägre än 10 miljoner/år. Befolkningsunderlaget för de butiker som ligger i Kågedalen kommer att med framtida befolkningsprognoser bli för litet för att hålla nuvarande butiker vid liv.

Landsbygden kring centralorten och de större tätorterna har god servicegrad. Detsamma gäller Kågedalen. De största servicebristerna har sedan länge funnits i kommunen västra delar som betraktats som glesbygdsområde. Det gäller Burträsk-Kalvträsk, Jörns och Fällfors församlingar. Här kan avstånden till närmaste butik uppgå till 20-30 km. Den fortgående minskningen av butiker har medfört att även områden nära kusten fått försämrad servicegrad. Även här kan avstånden till butik uppgå till 10-20 km. Avstånden till butik motverkas i viss mån genom möjligheten till hemsändning av varor. Hemsändningen av varor finansieras i stort sett med statliga och kommunal anslag. Det blir samtidigt en relativt stabil intäktskälla för handlarna.

Hemsändningsbidraget ligger 2008 på mellan 120 kr på landsbygden förutom i församlingarna Jörn, Fällfors och f.d. församlingen Kalvträsk där det ligger på 150 kr.

De servicestrategiska orterna i kommunen är Skråmträsk, Bygdsiljum, Kalvträsk, Kusmark, Storkågeträsk och Ålund. Kompletteringarna av befintligt material kan innebära vissa korrigeringar av servicestrategiska orter.

Konsum Ålund

Närmaste butik

Hemmingsmark (Norrbotten) 18 km,
Byske 22 km.

Folkmängd

871 personer det område som tidigare täckts av butiken i Fällfors
(nedlagd 2008-03-07)

Servicefunktioner/ Kringsservice

Apotek, lottombud, köpkort, bankkuttag,
fiskekort, bingolotter (Ålunds IF)

Hemsändning

5-8 st. måndag, 27 st. fredag (inkl. Fällfors).

Leveranser skola/ förskola

Förskolan handlar själva i affären

Övrigt

Liten och trång butik som skulle behöva byggas ut men det finns inte ekonomi för det. Butiken torde påverkas positivt av nedläggningen av butiken i Fällfors. Samverkan sker med Ålunds IF och bya föreningen, samverkan i Framtidsbyar.

Storkågeträsk lanthandel

<i>Närmaste butik</i>	Kusmark 15 km
<i>Folkmängd</i>	695 personer i upptagningsområdet.
<i>Servicefunktioner/ Kringsservice</i>	Apoteksombud, fiskekort, gods, leveranser till Björkdalsgruvan.
<i>Leveranser skola/</i>	Hemsändning 25 hushåll 2 ggr/vecka Levererar till förskolor i Sandfors och Norrlång träsk. Kompletteringshandel Sandfors skola
<i>Övrigt</i>	Bensinkriget i Skellefteå har kostat mycket. Sökte bidrag via hembygdsföreningen och fick 17 000 kr. Levererar upp mot Stavaträsk och Hebbersli den. Samverkar med Hembygdsföreningen. Behöver ev. investera i någon frys och funderar på ny uppvärmning.

Konsum Kusmark

<i>Närmaste butik</i>	Drängsmark 10 km (nedlagd i maj 2007), Kåge 15 km.
<i>Folkmängd</i>	1 684 inklusive det område som tidigare täcktes av butiken i Drängsmark.
<i>Servicefunktioner/ Kringsservice</i>	Bensin, apoteks- och systemombud. Hemsändning 26 hushåll 1 gång per vecka. En ökning har skett i och med att butiken i Drängsmark lagts ned.
<i>Leveranser skola/ förskola</i>	De har företagskort och kompletteringshandlar i affären.
<i>Övrigt</i>	Butiken har känt av köpcentret på Solbacken rätt mycket. Började delta i Affär på landet men fick ej fullfölja. Investerade 2004 i datakassor. Har behov av uppfräschning men ekonomin tillåter det inte. Nedläggningshotad, men torde påverkas positivt av nedläggningen av butiken i Drängsmark. Har ett butiksråd på två personer.

ICA Bygdsiljum

<i>Närmaste butik</i>	Burträsk 20 km
<i>Folkmängd</i>	1 226 personer i upptagningsområdet.
<i>Servicefunktioner/</i>	Apoteksombud, systemombud, frimärksombud med utlämning, ICA-bank. Westmans Konditori är spelombud för Svenska Spel och ATG. Tankställe på orten.

Hemsändning	Ja, 20-25 ökande, pensionärer står för transport.
Leveranser skola/ förskola	En förskola och ett fritidshem.
Övrigt	Deltagit i Affär på landet och i DESERVE-projektet. Samverkan med Bygdsiljum AB (BUAB), Byaföreningen, Friluftsförbundet och Bygdsiljum Visar Vägen. Behöver investera i ny frys, ny kyl för frukten och ombyggnad av värmesystem (pellets eller bergvärme).

Kalvträsk Lanthandel ek. förening

Närmaste butik	Bastuträsk 40 km, Norsjö 40 km, Burträsk 55 km
Folkmängd	188 invånare inom upptagningsområdet
Servicefunktioner/ Kringsservice	Apotek, lottombud, fiskekort och turistinformation. Uppkopplade mot Handelsbanken för uttag 500-1000 kr (Servicebidrag till affären)
Hemsändning	Ca 10 st. 1-2 ggr/vecka. 125 kr/hemsändning
Leveranser skola/ förskola	Nej
Övrigt	Beställer genom Axfood och Konsum med egen transport från Burträsk. Litet kundunderlag och hög medelålder. F d skolan, museum och gymnastiksal m.m. i samma hus. Samverkar med byns föreningar.

Kvarnhallen Skråmträsk ICA Nära

Närmaste butik	Burträsk 20 km, Skellefteå 20 km
Folkmängd	1 510 personer inom upptagningsområdet.
Servicefunktioner/ Kringsservice	Apotek, spelombud för Sv. Spel. Ansökt om system bolagsutlämning.
Hemsändning	20-25 st. 2 ggr/vecka
Leveranser skola/ förskola	Viss ökning sedan butiken i Medle lades ner. Mat till förskolor i Skråmträsk och föräldrakoopeativ i Bjurfors.
Övrigt	Samverkar med pensionärsförening, byaförening, skolan och IFK Bjurfors (säljer bl.a. bingoletter).

SORSELE

Sorsele kommun är en utpräglad glesbygdskommun och är en av Sveriges största kommuner till ytan. Till detta ska ställas ett befolkningstal på 2 867 personer. Idag finns 30 byar i kommunen. En länk till dessa byar är kommunens byaråd som träffas regelbundet för att diskutera samarbete och aktuella frågor.

De orter i Sorsele kommun som pekas ut som servicestrategiska är Gargnäs, Blattnicksele och Ammarnäs. Kommunen är vidsträckt och avstånden mellan serviceorterna väldigt långa. De långa avstånden är ett hinder för tillgången till service. Därför är alla möjligheter för att hitta samordningslösningar viktiga att utveckla.

Med kommunens geografiska struktur är varuleveranser svåra att tillgodose i vissa avseenden. Om butiksstrukturen förändras kommer vikten av att hitta lösningar för hemsändning ytterligare att öka. Eftersom avstånden är så pass långa och befolkningen väldigt gles tar hemsändningen mycket tid i anspråk som i dagsläget inte kompenseras på rätt sätt. Varuleveranser i förhållande till den compensation som krävs avseende tid och ersättning kommer att kräva innovativa förslag för att tillgodose behoven i kommunen. Hemsändningsbidraget ligger på 120 kr (2008).

Kommunen deltog i DESERVE-projektet.

Materialet från Sorsele har tagits fram i dialog med kommunen. Kontaktperson är Anne

Forsberg och kontrollant är Per Lindgren.

Ammarnäs Livs

<i>Upptagningsområde</i>	Ammarnäs, Kraddsele, Djupfors och Björkheden
<i>Närmaste butik</i>	Närmaste butik ligger i Sorsele, 90 km
<i>Folkmängd</i>	267 personer i upptagningsområdet.
<i>Servicefunktioner/ Kringsservice</i>	Bensin, apotek, systemombud, frimärks ombud med utlämning, spelombud för Svenska Spel, bussgoods.
<i>Hemsändning</i>	Nej
<i>Leveranser skola/förskola</i>	Lite till förskola
<i>Övrigt</i>	Tog över butiken januari 2007. Planer på samverkan med företag i Ammarnäs. Marknadsföring via hem- sida med möjlighet att beställa varor. Investeringsbehov ca 200 000 kr. Byte av golv inom snar framtid. Samarbete med föreningar i byn.

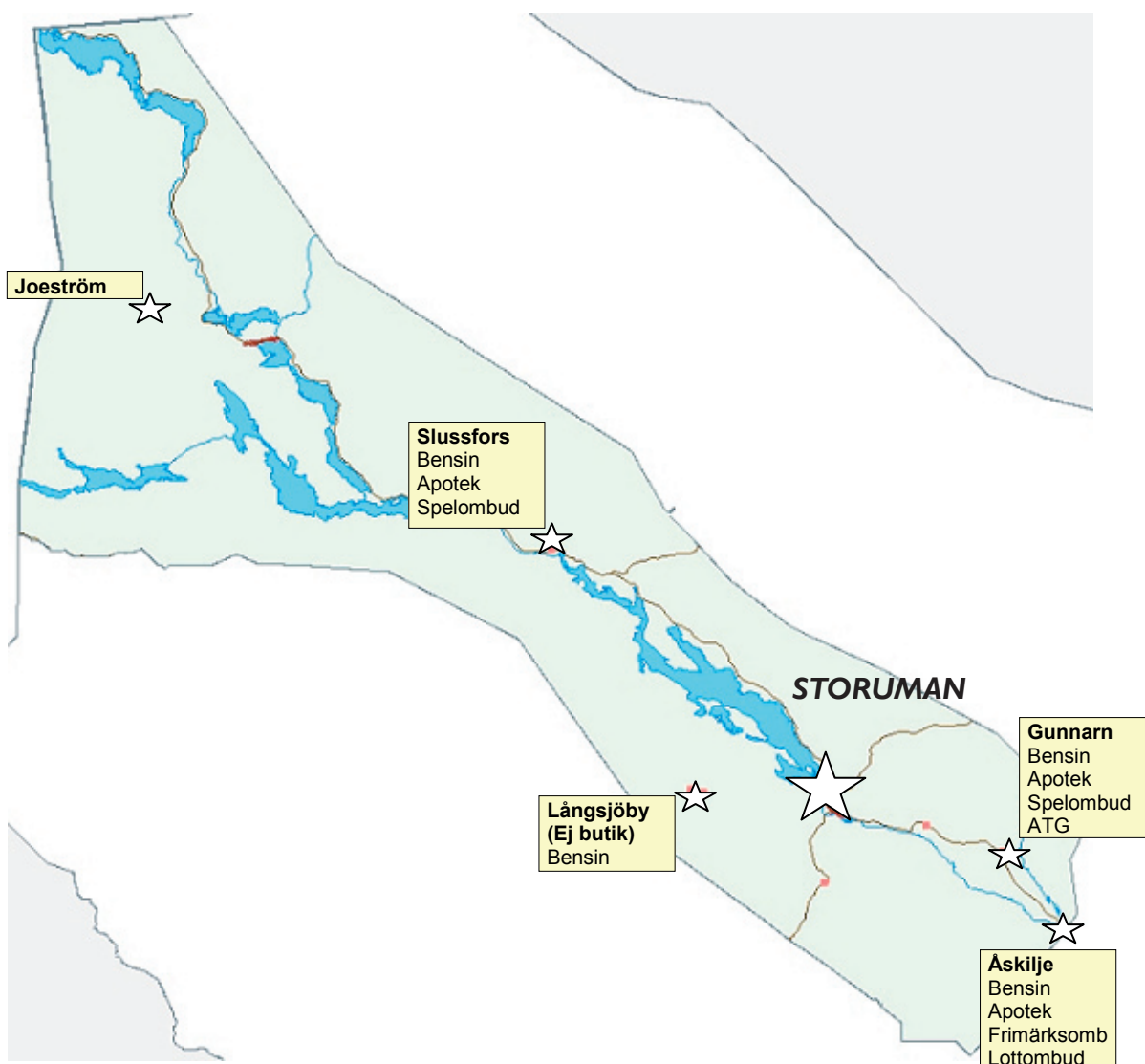
Ica Nära Blattnicksele

<i>Upptagningsområde</i>	Blattnicksele, Sandsele, Sandsjön, Lomselenäs, Sap- petavan och Kvarnbränna.
<i>Närmaste butik</i>	Närmaste butik ligger i Gargnäs, 20 km, Sorsele 23 km.
<i>Folkmängd</i>	424 invånare inom upptagningsområdet.
<i>Servicefunktioner/ Kringsservice</i>	Bensin, apotek, systemombud, frimärksombud med utlämning, spelombud för svenska spel, gods, paket- utlämning Schenker
<i>Hemsändning</i>	Nej. Intresse finns av att börja
<i>Leveranser skola/förskola</i>	Skola och förskola i Blattnicksele
<i>Övrigt</i>	Tog över butiken november 2006. Marknadsföring via hemsida med möjlighet att beställa varor. För att ytterligare utveckla butiken krävs en utbygg- nad. Skulle bl. a ge utrymme för en ny kassa. Pant- maskin. Samarbete med föreningar i byn. Samarbete med övrig handel vid Skoterdagen.

Ica Nära Gargnäs

<i>Upptagningsområde</i>	Gargnäs, Råstrand, Tväråträsk, Johannisberg, Bockträsk, Högbränna
<i>Närmaste butik</i>	Närmaste butik ligger i Blattnicksele, 20 km, Sorsele 46 km.
<i>Folkmängd</i>	392 personer inom upptagningsområdet.
<i>Servicefunktioner/ Kringsservice</i>	Apotek, systemombud, frimärksombud med inlämning, spelombud, hemsändning,
<i>Hemsändning</i>	20 per vecka
<i>Leveranser skola/ förskola</i>	Förskolan en mindre del färskvaror.
<i>Övrigt</i>	Ny ägare årsskiftet 2007/2008. Behöver investera i kylmaskiner.

STORUMAN

För närvarande pågår i kommunen arbete med att revidera och utveckla både kommunens översiktplanering och det lokala tillväxtprogrammet, två dokument som har direkt bäring på service- och varuförsörjningen i kommunen.

Det kan bli aktuellt att revidera serviceplanen i samband med detta arbete, men det utvecklingsprogram för kommersiell service som antogs av kommunstyrelsen 2003-11-06 gäller fortfarande med revidering av enskilda faktauppgifter.

Nätverk i form av företag och föreningar, knutna till butikernas upptagningsområde har bildats. Dessa har gett kommentarer och motiv för butikens betydelse för orten och området. Dessa nätverk kommer framledes att utgöra ett viktigt stöd för butikens möjligheter att utvecklas som servicepunkt på orten.

Serviceområden inom kommunen

Strategiska serviceområden inom Storumans kommun är Storuman/Stenseleområdet samt Tärna/Hemavanområdet med tillhörande dalgångar. Kommunen skall med olika planeringsinsatser, bidra till att serviceutbudet både kommersiellt, kulturellt och socialt kan utvecklas. Som strategiska serviceorter har 2002 utpekats Långsjöby, Åskilje, Gunnarn och Slussfors.

Butiken i Långsjöby lades ner under februari 2005 och har därför plockats bort från redovisningen. Dock står Långsjöby kvar som strategisk ort. Det finns fortfarande ett tankställe på orten. Nedan redovisas material från de nätverksträffar som skett i övriga byar (2002) samt de revideringar och tillägg som gjorts i augusti 2007.

ICA Nära Dej Åskilje

- Behålla bensinförsäljningen
- Strategiskt läge med tanke på gruvdrift i Svartliden, Grundfors och Barsele
- Campingplats 100 m från affären under utveckling av ny entreprenör
- Ekoturism/naturupplevelser
- Positiv befolkningsutveckling
- Utflyttningen har vänt
- Norrmän köper fritidshus i området
- Jakt och fisketurism med åretruncampingen som bas
- Bärturism

Konsum Gunnarn

- Genomfartsled Blå Vägen/Sorselevägen
- Fungerande infrastruktur med skola förskola, räddningsvårn, bensinmack m.m.
- Gruvetableringar/-prospekteringar i alla väderstreck: Svartliden, Pauträsk, Grundfors, Barsele,

Gubbträsk, Svärträsk, Blaiken

- Hotell/vandrarhem etableras i byn
- Golfbana med 9 hål färdigställd
- Linnéparken färdigställd 2007
- Befolkningsutvecklingen har vänt uppåt
- Väl fungerande föreningsliv och anläggningar som bad, tennis, golf, ishockey m.m.
- Närhet till Storumans flygplats
- Gunnarn utgör enligt kommunens serviceplan en samlad servicepunkt för den östra delen av kommunen
- Fritidshusturismen ökar
- Ökad jakt- och fisketurism

Slussforsbo

- Stort upptagningsområde, långa avstånd gör att butiken behövs
- Många entreprenörer i området
- Ökad turism via campingen i byn
- Stor genomfart via E 12:an
- Offentlig verksamhet med skola och omsorg

Vad kan kommunen göra

Storumans kommun har specifikt valt ut butikerna i Åskilje och Slussfors och satt mål för verksamheten i dessa.

- Dagligvaruservicen skall långsiktigt tryggas för människor i affärens upptagningsområde.
- Hemsändning från butikerna skall premieras. Bidraget ligger nu på 120 kr per hemsändning (2008).
- Kommunens trafikförsörjningsplan skall, där så är möjligt, utformas för att underlätta inköpsresor.
- Kommunen bör nyttja den lokala butiken för inköp till exempelvis skolor, förskola och serviceboende.
- Kommunen skall i nära samarbete med länsstyrelsen aktivt verka för att butikerna kan utvecklas både vad gäller fysiskt byggande som utveckling av servicekonceptet.

Storumans kommun var en av de kommuner som deltog i DESERVE-projektet. Man har besökt de servicestrategiska orterna och ska i Slussfors se över hur hemtjänst och skola ska samarbeta för att kunna bibehålla servicen på orten genom att stödja lokala företagare såsom lanthandeln och turistföretagare.

Materialet från Storumans kommun är antaget av fullmäktige och uppdateringarna är framtagna i dialog med Alexander Jonsson, Storumans kommun.

ICA Nära Dej Åskilje

Upptagningsområde

Blåvikssjön, Pausele, Åskilje by med omnejd

Närmaste butik

Gunnarn 15 km

Folkmängd

271 personer inom upptagningsområdet.

*Servicefunktioner/
Kringsservice*

Bensinförsäljning som sköts av en ekonomisk förening, apotek, frimärksombud, lottombud. Ska ansöka om utlämning från systembolaget i maj 2008.

Hemsändning

5-6/vecka via affären

Leveranser skola/förskola

Övrigt

Butiken har tidigare deltagit i Affär på landet. I november 2007 bytte butiken ägare och övergick då till ICA-kedjan (den var tidigare en Handlar'n-butik). Bensinförsäljningen sköts av en egen ekonomisk förening. Behov finns av att investera i ett data system för bensinförsäljning.

Konsum Gunnarn

Upptagningsområde

Barsele, Gunnarn, Juktån, Grundfors med omnejd

Närmaste butik

Åskilje 15 km

Folkmängd

537 personer inom upptagningsområdet.

Servicefunktioner/

Bensinförsäljning, apotek, spelombud, ATG-ombud, godsutlämning

Kringservice

Hemsändning

Sker via hemtjänsten, 3 st. per vecka

Leveranser skola/förskola

Övrigt

Engagemang från byns intresseförening och Gunnarns golfklubb. Butiken har deltagit i Affär på landet. Bensinförsäljningen sköts av bensinföreningen Gunnarn Petrol.

Slussforsboa

Upptagningsområde

Den s.k. Gratianbygden – ett område mellan Ström-öster till Forsmark i väster.

sund i

Närmaste butik

Storuman 65 km

Folkmängd

547 i upptagningsområdet

Servicefunktioner/

Bensin, apotek, spelombud, bussgods, privpak (systemutlämningen har upphört på grund av kostnaderna)

Kringservice

Hemsändning

15-18/vecka via affären

Leveranser skola/

Inga

förskola

Övrigt

Butiken har deltagit i Affär på landet. Bensinstationen som tidigare funnits i byn har lagts ner och bensinen har flyttas till butiken. Ny ägare under 2006. Man har nyss köpt in ett kassasystem och vill integrera bensinkassan med affärskassan (kostnad ca 50000 för nytt datorsystem). Har behov av nya frysdiskar (kostnad ca 100 000). Planer finns på utbyggnad av caféhörna

Har ett utbyte med Slussab (Slussfors Utvecklings AB)

ICA Joeström

Närmaste butik

Hemavan/Tärnaby 15 km

Folkmängd

239 i upptagningsområdet (inkl. Joesjö).

Servicefunktioner/

Lotter, fiskekort

Kringservice

Hemsändning

Leveranser skola/ förskola

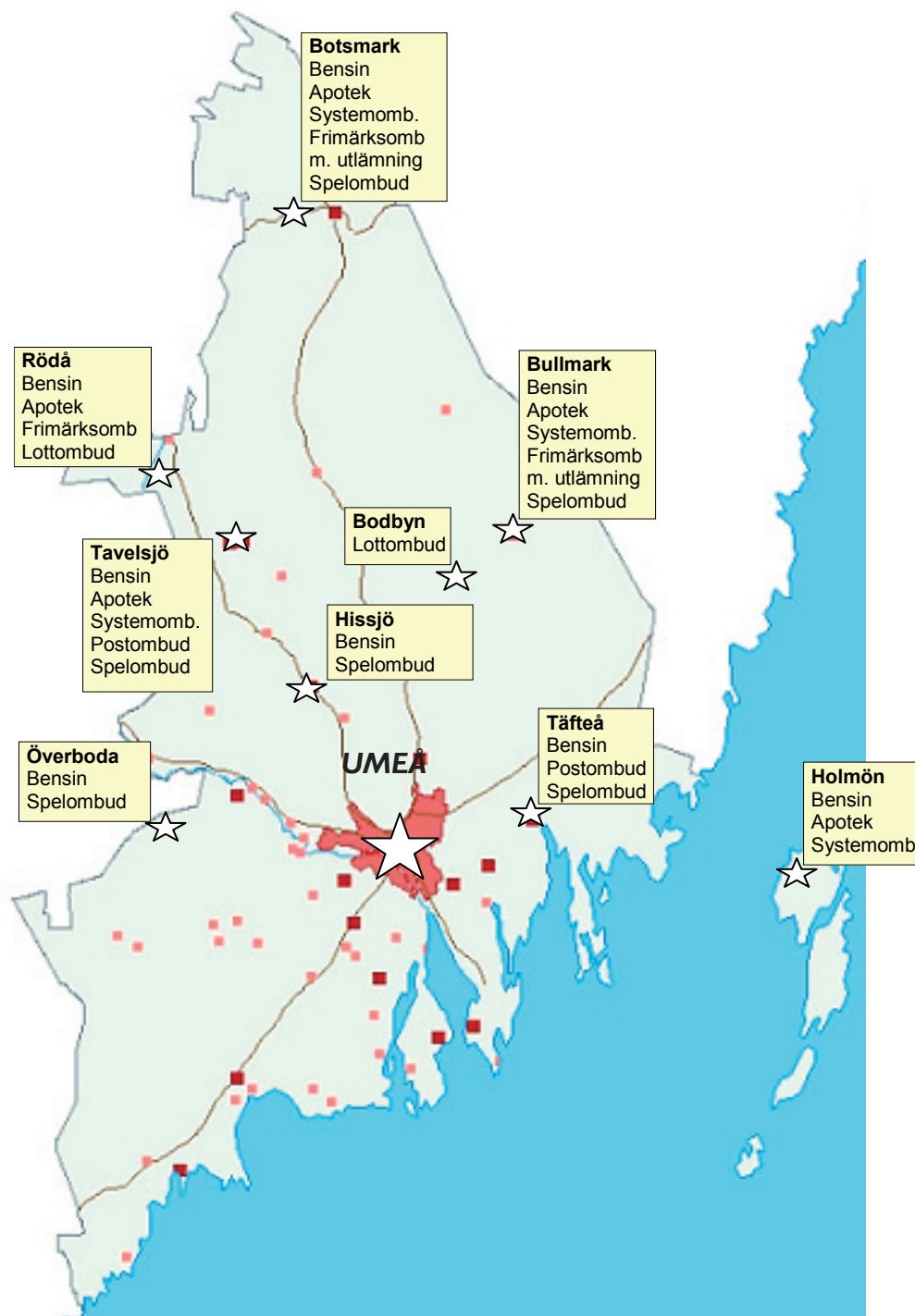
Övrigt

Det finns en trogen kundkrets, men viktigast för butiken är sannolikt stugägare och turister. Ombud för skoterförsäljning. Gränshandeln har även betydelse för butikens omsättning.

Övrigt

I kommunen finns ytterligare tre butiker, Gränslöst Köpcentrum i Umfors som har inriktning mot gränshandel mot Norge, en butik med mycket specialvaror i Joesjö (Tärnavilt) samt en varubuss i Kåtaviken med ett mindre utbud av varor samt systemutlämning.

UMEÅ

De samhällsekonomiska konsekvenserna, om den sista butiken försvinner i glesbygd, har gjort det befogat att ge samhällsstöd till vissa hotade butiker. Syftet är att ge svaga butiker möjligheter att överleva tillfälliga svackor och att klara av vissa nödvändiga investeringar. Stöd till lanthandeln lämnas för att upprätt hålla rimlig service med dagligvaror och drivmedel i glesbygd. Kriterierna för stöd är att lanthandeln är enda butik på orten och att närmaste alternativa butik ligger på ett visst minsta avstånd.

Andra sätt att stödja glesbygdshandeln är projekt om samverkan för inköp, marknadsaktiviteter, aktivering av de närboende, samdistribution, kommunala inköp m.m. Projekt som – med olika grad av framgång – har bedrivits runt om i landet.

Umeå kommun hade 1980 24 butiker, 2002 fanns elva butiker och idag finns nio av dessa kvar. Tillkomsten av stormarknader och lågprisbutiker har haft en väsentlig betydelse för butiksstrukturen i kommunen. En majoritet av kommunens butiker har relativt stabil omsättning. Butikerna väster om Umeå hyser viss oro inför etablering av stormarknad i västra delen av Umeå.

Områden kring Umeå tätort har god tillgång på service i jämförelse med andra kommuner i länet. Det finns i dagsläget två stödberättigade butiker i kommunen och dessa är Botsmark och Holmön. Dessa två butiker ingår i Affär på Landet. En annan butik som anses väldigt viktig då den serverar ett väldigt stort område med hemsändning, både inom Umeå och Vännäs kommun, är butiken i Överboda.

Umeå kommun har inte pekat på servicestrategiska orter i kommunen utan hänvisar till den policy för handel och service som finns. I den policyn poängterar Umeå kommun att samtliga butiker anses servicestrategiska med motiveringen att det finns så få butiker kvar i kommunen. Hemsändningsbidraget följer Länstrafikens godstaxa för 15 kg/60 km. För närvarande ligger den på 128 kr per hemsändning (2008).

Materialet har tagits fram i dialog med kommunen. Uppgifter om befolkningssiffror kommer från Konsumentverket. Kontaktperson på kommunen för servicefrågor är Kicki Bergman.

ICA Nära Blomqvists, Överboda

<i>Närmaste butik</i>	Vännäsby 10 km
<i>Folkmängd</i>	2 029 i upptagningsområdet enligt Konsumentverket
<i>Servicefunktioner/</i>	Bensin, spelombud för Svenska Spel, fiskekort och tvättombud.
<i>Kringservice</i>	
<i>Hemsändning</i>	35-40 per vecka till både Umeå och Vännäs kommun.
<i>Leveranser skola/ förskola</i>	Leveranser till skolan i Överboda
<i>Övrigt</i>	Planer finns att förstärka företaget med en del kompletterande verksamhet. Fräsch och upprustad butik. Ny sedelläsare till bensinanläggningen. Samverkar med byns aktiva intresseförening där handlaren är ordförande. I byn finns ca 20 småföretag.

Matboa Tavel sjö

<i>Närmaste butik</i>	Rödåsel 11 km
<i>Folkmängd</i>	1 802 i upptagningsområdet enligt Konsumentverket
<i>Servicefunktioner/ Kringsservice</i>	Bensin, apotek, systemombud, postombud, spelombud, bank, gods, fiskekort
<i>Hemsändning</i>	20 per vecka
<i>Leveranser skola/ förskola</i>	Sjöbacka gruppboende
<i>Övrigt</i>	Kring Tavel sjön finns många sommarstugeägare och utvecklingstankar finns kring att ha café med butikskök.

Hissjö Handel

<i>Närmaste butik</i>	Tavel sjö 15 km
<i>Folkmängd</i>	1 447 i upptagningsområdet enligt Konsumentverket
<i>Servicefunktioner/ Kringsservice</i>	Bensin, spelombud
<i>Hemsändning</i>	5 per vecka
<i>Leveranser skola/ förskola</i>	
<i>Övrigt</i>	

ICA Börsen Bodbyn

<i>Närmaste butik</i>	Bullmark 8 km
<i>Folkmängd</i>	350 i upptagningsområdet enligt Konsumentverket
<i>Servicefunktioner/ Kringsservice</i>	Lottombud
<i>Hemsändning</i>	5 per vecka
<i>Leveranser skola/ förskola</i>	Levererar till skola och förskola
<i>Övrigt</i>	Byborna äger tillsammans ett AB och driver butiken med en heltidsanställd.

ICA Bullmark

<i>Närmaste butik</i>	Bodbyn 8 km
<i>Folkmängd</i>	785 i upptagningsområdet enligt Konsumentverket
<i>Servicefunktioner/ Kringsservice</i>	Bensin, apotek, systemombud, frimärksombud med utlämning, spelombud för Sv. Spel,

<i>Hemsändning</i>	fiskekort, gods. 25-30 per vecka
<i>Leveranser skola/ förskola</i>	skolan
<i>Övrigt</i>	

ICA Täfteå

<i>Närmaste butik</i>	Sävar 7 km
<i>Folkmängd</i>	1 661 i upptagningsområdet enligt Konsumentverket
<i>Servicefunktioner/</i>	Bensin, postombud, spelombud.
<i>Hemsändning</i>	
<i>Leveranser skola/ förskola</i>	
<i>Övrigt</i>	Butiken stor och välutrustad. Apotek och systemombud skulle vara bra tillskott för butiken. I närområdet finns många sommarstugor

Holmöns Stora Lanthandel

<i>Närmaste butik</i>	Sävar 20 km (färjeförbindelse)
<i>Folkmängd</i>	78 fast boende enligt Konsumentverket. Stor andel sommarstugeägare.
<i>Servicefunktioner/</i>	Bensin, apotek, systemombud, lotter, bibliotek.
<i>Kringservice</i>	
<i>Hemsändning</i>	
<i>Leveranser skola/ förskola</i>	Skola och servicehus
<i>Övrigt</i>	Svårt med varuleveranser med befintliga transporter. Samarbete med Holmöns utvecklingsforum främst kring kommunikationsfrågan.

ICA Nära Botsmark

<i>Närmaste butik</i>	Vindeln 30 km
<i>Folkmängd</i>	650 i upptagningsområdet enligt Konsumentverket.
<i>Servicefunktioner/</i>	Bensin, apotek, systemombud, frimärksombud med utlämning, spelombud för Svenska Spel.
<i>Kringservice</i>	
<i>Hemsändning</i>	
<i>Leveranser skola/ förskola</i>	Levererar till skolan

Övrigt

Butiken fick en ny föreståndare 2002 som lyft butiken på många sätt. Butiken har deltagit i Affär på landet.

Engagemang av ortens företagare för att få bibehålla butiken på orten.

ICA Nära Rödå

Närmaste butik

Tavelsjö 11 km

Folkmängd

771 inom upptagningsområdet enligt Konsumentverket

Servicefunktioner/

Bensin, apotek, frimärksombud, lottombud, ombud för Vindeltvätten, gods

Kringservice

Hemsändning

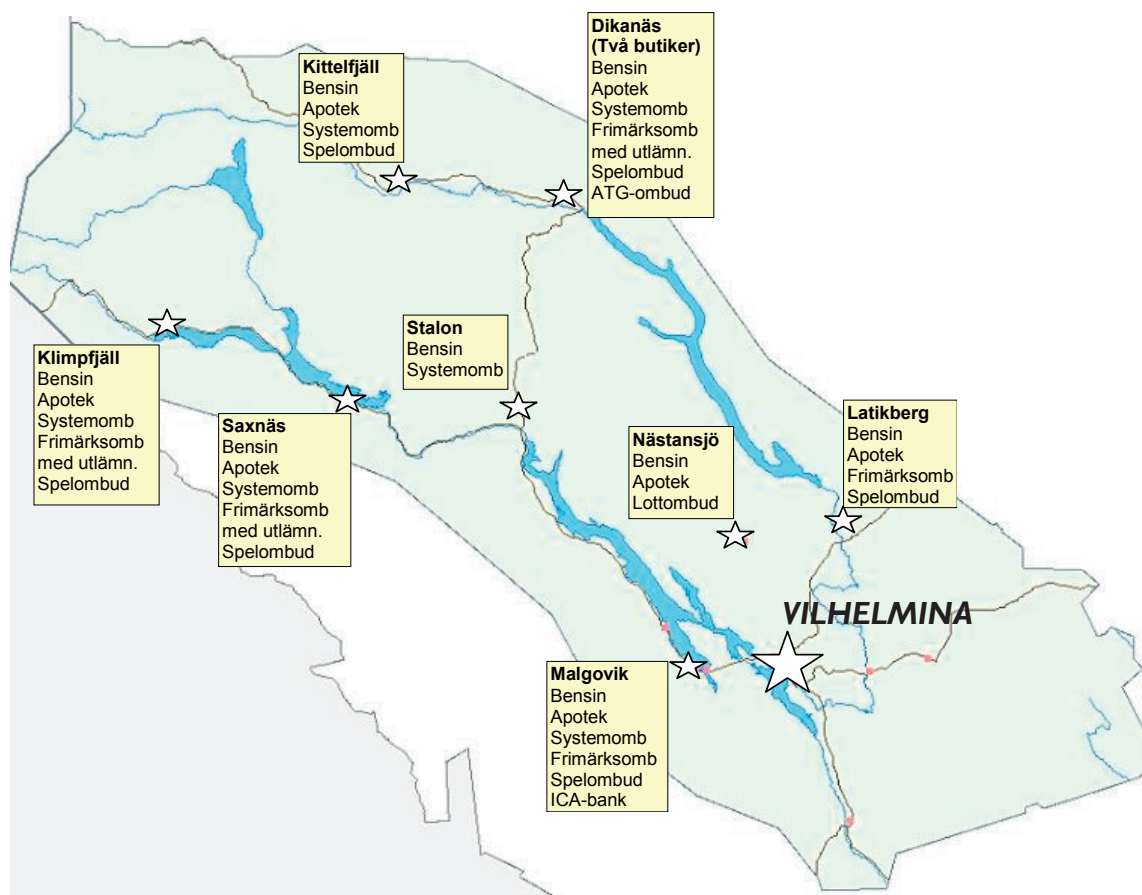
Efterfrågan finns så planer finns att börja med hemsändning

Leveranser skola/ förskola

Övrigt

Har behov av att investera i en datakassa
Stort engagemang bland byns föreningar. Samarbetar med bl.a. idrottsföreningen. Fastighetsbolaget Rödåbygden äger fastigheten.

VILHELMINA

Vilhelmina är till ytan en stor kommun med långa avstånd mellan serviceorterna. 1980 fanns i kommunen 17 butiker och idag finns åtta av dessa kvar. Dessutom finns en bensinmack med ett mycket litet livsmedelsutbud. Med den befintliga butiksstrukturen i kommunen anser sig kommunen ha en godtagbar nivå på service och kan med hjälp av hemsändning täcka de serviceskuggor som finns. Omsättningsnivåerna på många av butikerna är låga och med framtida befolkningsprognoser kommer det att vara svårt att driva dessa på kommersiell basis. Eftersom en del av Vilhelmina kommun utgörs av fjällregion så har turistströmmarna och stugägare en betydande del i butikernas omsättning.

Med de långa avstånden i kommunen och med ett sannolikt bortfall av befintligt butiksunderlag kommer man att aktivt arbeta med former och alternativ för hemsändning. Kommunen kommer också att tydliggöra vilka kriterier som bör vara uppfyllda för att ha rätt att få varor hemsända. Hemsändningsbidraget ligger på 60 kr per hemsändning (2008). Det finns funderingar kring en översyn av beloppets storlek. Kommunen betalar även för biblioteksservice i butiker.

I kommunen fanns till och med 2006 två orter med två dagligvarubutiker, men med ett kundunderlag som motiverade att endast en butik fanns kvar på respektive ort. Idag (2007) har endast Dikanäs två butiker.

De servicestrategiska orterna i kommunen är Latikberg, Malgovik, Nästansjö, Saxnäs, Klimpfjäll och Kittelfjäll. I Dikanäs finns två butiker vilket innebär att orten inte är stödberättigad.

Materialet från Vilhelmina kommun har tagits fram i dialog med kommunen. Bert-Ove Sjöström är kontaktperson och kontrollant är Klas-Martin Nilsson.

ICA Trivs Latikberg

<i>Närmaste butik</i>	Vilhelmina 25 km
<i>Folkmängd</i>	466 i upptagningsområdet
<i>Servicefunktioner/ Kringsservice</i>	Bensin, apotek, frimärksombud, spelombud, fiskekort, bibliotek.
<i>Hemsändning</i>	12 per vecka
<i>Leveranser skola/ förskola</i>	Skola och förskola
<i>Övrigt</i>	Butiken har deltagit i Affär på landet.

Handlar'n Nästansjö

<i>Närmaste butik</i>	Allehanda ek för Vilhelmina 20 km
<i>Folkmängd</i>	490 i upptagningsområdet
<i>Servicefunktioner/ Kringsservice</i>	Bensin, apotek, spelombud.
<i>Hemsändning</i>	8-10 per vecka
<i>Leveranser skola/ förskola</i>	Skola och förskola
	Butiken drevs av en lokal kooperativ förening men drivs fr o m 2007-01-01 av privata ägare som en Handlar'n-butik. Butiken har deltagit i Affär på landet.

Maries Livs Malgovik

<i>Närmaste butik</i>	Vilhelmina 20 km
<i>Folkmängd</i>	863 i upptagningsområdet

<i>Servicefunktioner/ Kringsservice</i>	Bensin, apotek, systemombud, frimärksombud, spelombud, ICA-bank, fiskekort, jaktkort, turistinformation, gods, bibliotek.
<i>Hemsändning</i>	10-12 per vecka
<i>Leveranser skola/ förskola</i>	Förskola och fritids
<i>Övrigt</i>	Handlaren har införskaffat en minigrävare som hyrs ut. Vill bredda servicen i butiken och öka samarbetet med turistbyråer. Butiken har deltagit i Affär på landet.

Stalons Bensin och Diverse

<i>Närmaste butik</i>	Saxnäs 30 km
<i>Folkmängd</i>	186 i upptagningsområdet
<i>Servicefunktioner/ Kringsservice</i>	Bensin, systemombud, fiskekort, jaktkort.
<i>Hemsändning</i>	
<i>Leveranser skola/ förskola</i>	
<i>Övrigt</i>	Butiken omodern, investeringar krävs.

Saxnäs Lanthandel AB, Saxnäs

<i>Närmaste butik</i>	Klimpfjäll 30 km
<i>Folkmängd</i>	245 i upptagningsområdet
<i>Servicefunktioner/ Kringsservice</i>	Bensin, apotek, systemombud, frimärksombud med utlämning, spelombud, gods.
<i>Hemsändning</i>	10 per vecka
<i>Leveranser skola/ förskola</i>	Skola och förskola
<i>Övrigt</i>	Beroende av turistströmmarna till Saxnäs och Klimpfjäll. Ny ägare juni 2007.

Butiken i Klimpen, Klimpfjäll

<i>Närmaste butik</i>	Saxnäs 30 km
<i>Folkmängd</i>	235 i upptagningsområdet
<i>Servicefunktioner/ Kringsservice</i>	Bensin, apotek, systemombud, frimärksombud med utlämning, spelombud, lotter, bussgods
<i>Hemsändning</i>	
<i>Leveranser skola/ förskola</i>	

Övrigt

Butiken är väldigt beroende av turismen. Turisterna uppskattas motsvara 50 % av omsättningen. Tidigare fanns en mack med visst sortiment av dagligvaror på orten, men den lades ner under 2006. Invigning av ny butik skedde i januari 2007. Butiken har deltagit i Affär på landet.

Sista utposten, Kittelfjäll

Närmaste butik

Dikanäs 25 km

Folkmängd

134 i upptagningsområdet.

Servicefunktioner/

Bensin, apotek, systemombud, spelombud,

Kringservice

lotter, fiskekort

Hemsändning

5 st/vecka

Leveranser skola/förskola

Övrigt

Butiken har deltagit i Affär på landet. Butiksinnehavaren deltar också i ett projekt som drivs av Konsumentverket som syftar till att göra butiker mer tillgängliga för personer med funktionshinder.

Butiken levererar varor till hotellet under lågsäsong. Leveranser sker även till campingen och intresseföreningen som har sommarcafé i byn.

Stort utbyggnadsbehov.

Dikanäs Fjällhandel AB

Närmaste butik

Konsum Dikanäs 150 m

Folkmängd

322 personer.

Servicefunktioner/

Systemombud, frimärksombud med utlämning.

Kringservice

Bensinförsäljning och spelombud för Svenska Spel och ATG finns på orten

Hemsändning

Till skolan

Leveranser skola/förskola

Övrigt

Mitt emot ligger Konsum och det är svårt med utrymme för två butiker på orten.

Konsum Dikanäs

Närmaste butik

Dikanäs Fjällhandel 150 m

Folkmängd

322 personer.

Servicefunktioner/

Apotek. Bensinförsäljning och spelombud för Svenska Spel och ATG finns på orten

Kringservice

1 i veckan

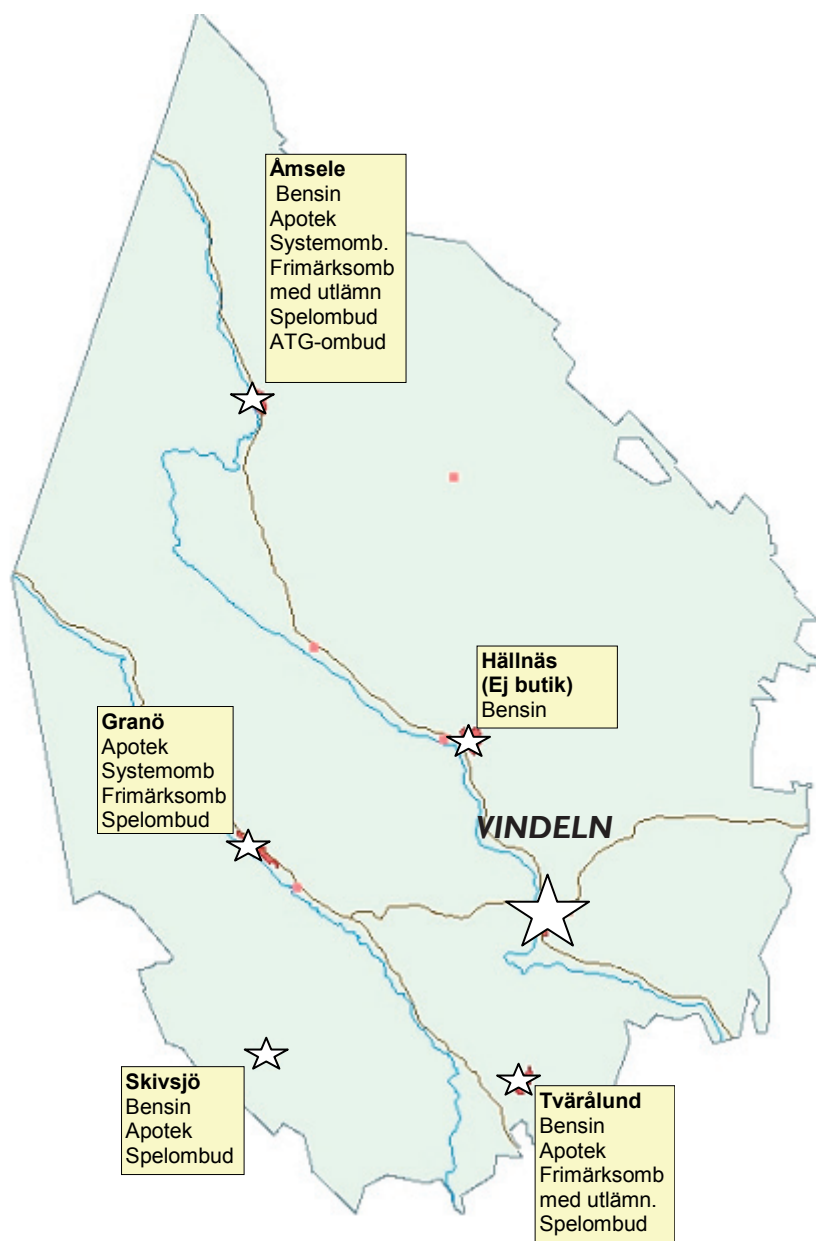
Hemsändning

Leveranser skola/ förskola

Övrigt

Äldre butik som är trång och omodern.

VINDELN

Den butiksutveckling som skett i kommunen sedan 1960 är att butikerna minskat antalet från 25 ner till fem. Anledning till nedläggningarna kan betraktas som "klassiska" i lanthandelssammanhang med vikande kundunderlag, bristande köptrohet, investeringsbehov, ökade lönekostnader samt svårt att rekrytera efterträdare. Hemsändningsbidraget uppgår till 120 kr (2008).

Lanthandelns funktion för serviceområden har inte enbart Servicefunktioner/ utan utgör även en viktig social punkt för bygden.

Konsekvenser för Vindelns kommun vid eventuella nedläggningar

- Hemtjänstpersonal måste i allt större utsträckning sköta dagligvaruinköpen åt pensionärerna.
- Ett ökat krav på färdtjänst, ringbilar och andra subventionerade.
- Antalet varuhemsändningar kommer att öka drastiskt.

Kommunens målsättning gällande servicestrategier

- Verka för att förbättra vägarna.
- Se över möjligheterna till resor mellan serviceorterna.
- Stimulera till ökade arbetstillfällen.
- Se över vilka samordningslösningar som är möjliga.
- Ge lanthandlarna förutsättningar att ha ökade Servicefunktioner/ som även kan innefatta viss del av offentlig service.

Kommande arbete med service i kommunen kommer att ske i samverkan med handeln, byautvecklingsrådet, politiker m.fl.

Servicestrategiska orter i kommunen är Åmsele, Granö och Tvärålund. Butiken i Skivsjö ligger relativt långt från närmaste butik och har viss hemsändning, tankställe och annan kringsservice.

Materialet från Vindelns kommun har antagits av fullmäktige och är uppdaterat våren 2008 i dialog med Sofia Jonsson, som fungerar som kontaktperson och kontrollant för kommersiell service.

Konsum Åmsele

<i>Upptagningsområde</i>	Åmsele, Slipstenssjön, Manjaur med flera. Bra läge invid 363:an för de som passerar butiken.
<i>Närmaste butik</i>	Kiosken i Åmsele, eller Vindelns tätort 55 km
<i>Folkmängd</i>	653 i upptagningsområdet enligt Konsumentverket
<i>Servicefunktioner/</i>	Apotek
<i>Kringsservice</i>	
<i>Hemsändning</i>	20-25 per vecka
<i>Leveranser skola/</i>	Ja
<i>förskola</i>	
<i>Övrigt</i>	God prognos med tanke på långa avstånd till konkurrenter. Turismen är av stor betydelse. Butiken har deltagit i Affär på landet.

Kundrådet arbetar mycket aktivt med att stärka köp troheten. Vindelns utveckling arbetar med att få fler att flytta till byn, vilket även skett på senare tid.

Åmsele Kiosk & Bensin

<i>Upptagningsområde</i>	Åmsele med omnejd.
<i>Närmaste butik</i>	Konsum Åmsele, eller Vindelns tätort 55 km
<i>Folkmängd</i>	653 i upptagningsområdet enligt Konsumentverket
<i>Servicefunktioner/ Kringsservice</i>	Bensin, systemombud, frimärksombud med utlämning, ombud för Svenska Spel och ATG
<i>Hemsändning</i>	
<i>Leveranser skola/förskola</i>	Nej
<i>Övrigt</i>	Turismen har stor betydelse för verksamheten. Utvecklingsmöjligheter med cafédel och därmed tillkommande investeringar. Har ett bra samarbete med Konsumbutiken i Åmsele samt fritidsbutiken i Norsjö (försäljning av fiskeutrustning). På hösten görs bäruppköp.

Konsum Granö

<i>Upptagningsområde</i>	Bra läge vid E12:an för passerande. I övrigt närområdet kring Granö.
<i>Närmaste butik</i>	Vindelns 25 km
<i>Folkmängd</i>	590 i upptagningsområdet enligt Konsumentverket
<i>Servicefunktioner/ Kringsservice</i>	Apotek, spelombud Svenska Spel. Finns även systemutlämning och frimärksförsäljning på orten, dock ej i butiken.
<i>Hemsändning</i>	Ca 6 per vecka
<i>Leveranser skola/förskola</i>	Ja
<i>Övrigt</i>	Problem/hinder: allt fler väljer att handla på stormarknader. Butiken har deltagit i Affär på landet. Samverkar med Granö samhällsnämnd. Kundråd finns. Systemutlämning finns på Granö Bilcentral och frimärksförsäljning på Sjöbloms Hantverkshörna.

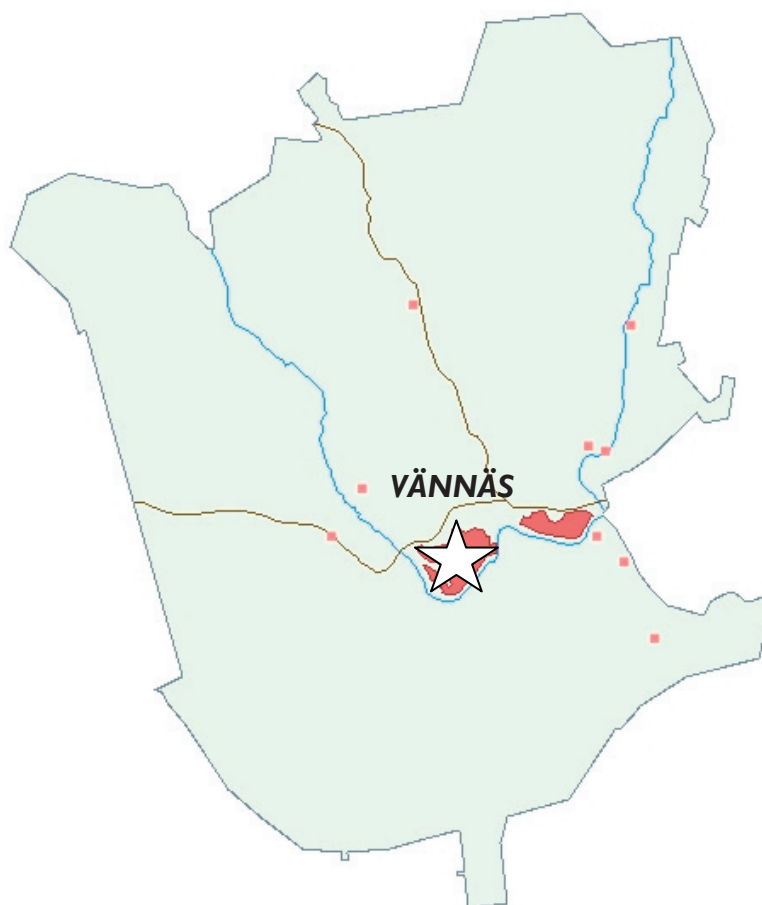
Handelsboden Tvärålund

<i>Upptagningsområde</i>	Tvärålund med omnejd
<i>Närmaste butik</i>	Vindeln 16 km
<i>Folkmängd</i>	891 i upptagningsområdet enligt Konsumentverket
<i>Servicefunktioner/ Kringsservice</i>	Bensin, apotek, frimärksombud med utlämning, spelombud för Svenska Spel
<i>Hemsändning</i>	Ca 8 per vecka
<i>Leveranser skola/ förskola</i>	Ja
<i>Övrigt</i>	Butiken har deltagit i Affär på landet.

ICA Skivsjö

<i>Upptagningsområde</i>	Skivsjö med omnejd
<i>Närmaste butik</i>	Granö 17 km
<i>Folkmängd</i>	289 i upptagningsområdet enligt Konsumentverket
<i>Servicefunktioner/ Kringsservice</i>	Bensin, apotek, spelombud för Svenska Spel
<i>Hemsändning</i>	47 st under 2007
<i>Leveranser skola/ förskola</i>	
<i>Övrigt</i>	Förutom dagligvaror har butiken även ett utbud av presentartiklar.

VÄNNÄS

Vännäs kommun har i dagsläget ingen lanthandel. Det finns tre butiker i kommunen; ICA och Konsum i centrala Vännäs och en konsumbutik i Vännäsby. Bensinstationer finns i Vännäs och Vännäsby.

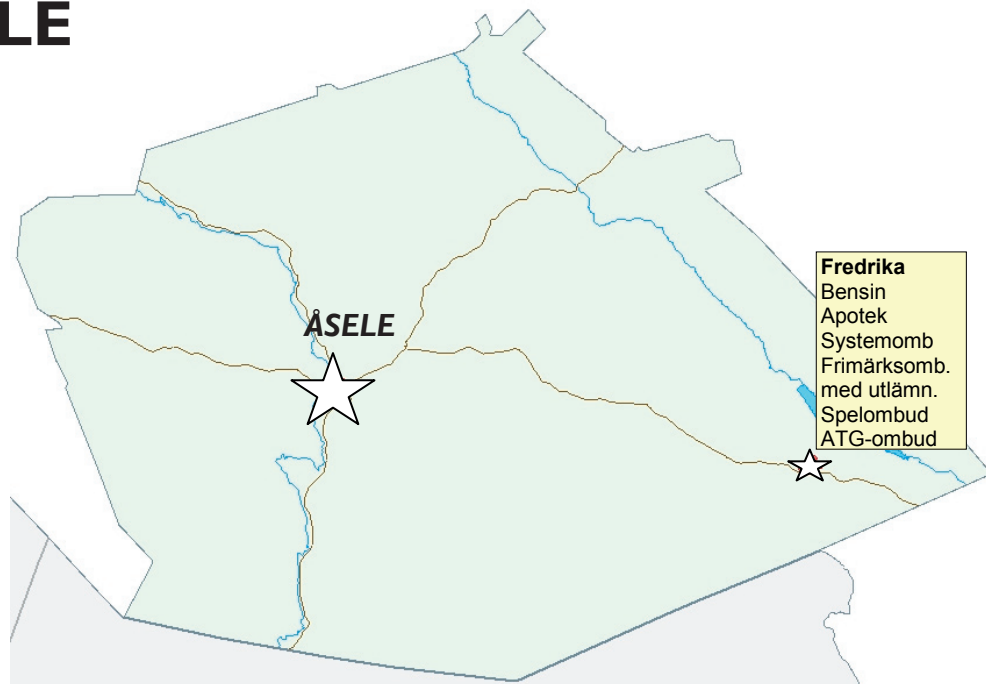
Förskolor finns i Vännäs, Vännäsby och Pengsjö. Kommunala dagbarnvårdare finns i Vännäs, Vännäsby, Hällfors och Östra Vännfors. Skolor finns i Vännäs, Vännäsby, Brån, Hällfors, Pengsjö och Tväråbäck.

Äldreboende finns i Vännäs och Vännäsby.

Ingen av de tre butiker som finns i kommunen har hemsändningsverksamhet. Den butik som för närvarande har hemsändningsservice i kommunen är Blomqvists Diversehandel i Överboda (Umeå kommun). Antal försändelser var 511 st. år 2007. Lanthandeln ger service till mellan 15 och 20 hushåll i Vännäs kommun. hemsändningsstödet är 2008 105 kr per försändelse från och med 2005-01-01.

Servicenivån är god i Vännäs kommun eftersom kommunen är liten till ytan, 534 km². Den service som framförallt är viktig för kommunen är att stödja och utveckla hemsändning från lanthandel utanför kommunen samt samordning kring varuleveranser. Nivån på hemsändningsbidraget beaktas i budgetarbetet varje år.

ÅSELE

Befolkningsutvecklingen i kommunen har under en längre tid varit ogynnsam. När det gäller butiksutvecklingen i kommunen har den följt samma utveckling som befolkningen. Totalt återstår 2007 endast en glesbygdsbutik, som finns i Fredrika, förutom butikerna i Åsele tätort.

Åsele kommun anser sig inte i dagsläget ha några serviceskuggor utan den befintliga servicen är acceptabel. En förbättring av kommunens service kan ske med post, färdtjänst och övriga trafikutövare.

Kommunens målsättning gällande varuförsörjning

- Dagligvaruservicen ska tryggas för befolkningen.
- Invånarna i glesbygden ska ha möjlighet att få varor hemsända, alternativt besöka närmsta butik en gång per vecka.
- Hemsändningsbidraget höjes 2008 från nuvarande nivå på 80 kronor till 120 kronor.
- Kommunen bör nyttja den lokala butiken i Fredrika för dagligvaruförsörjning till skolan och servicehuset vilket ger butiken det tillskott som kan ha en avgörande betydelse för butikens framtid.

Den servicestrategiska orten i Åsele är Fredrika.

ICA Fredrika

Närmaste butik

Balsjö 30 km

Folkmängd

498 invånare i upptagningsområdet.

Servicefunktioner/

Bensin, apotek, systemombud, frimärks ombud

Kringservice

med utlämning, spelombud för Svenska Spel
och ATG, bank, fiskekort

Hemsändning

360 hemsändningar under 2006

Leveranser skola/ förskola

Övrigt

Butiken har tidigare deltagit i Affär på landet. Butiken har investerings- och renoveringsbehov. Visst samarbete med föreningar och företag på orten.

Kommunernas ersättning per hemsändning 2007

<i>Bjurholms kommun</i>	50 kr
<i>Dorotea kommun</i>	65 alt 120 kr*
<i>Lycksele kommun</i>	80 kr
<i>Malå kommun</i>	120 kr
<i>Nordmalings kommun</i>	100 kr
<i>Norsjö kommun</i>	90 kr
<i>Robertsfors kommun</i>	60 kr
<i>Skellefteå kommun</i>	120 – 150 kr*
<i>Sorsele kommun</i>	120 kr
<i>Storumans kommun</i>	90 kr
<i>Umeå kommun</i>	115 kr
<i>Vilhelmina kommun</i>	60 kr
<i>Vindelns kommun</i>	120 kr
<i>Vännäs kommun</i>	105
<i>Åsele kommun</i>	80 kr 2007. Höjes 2008 till 120 kr

* Skillnaden i bidraget ligger i om butiken kör ut med egna fordon (120 kr) eller använder allmänna kommunikationsmedel (65 kr). Hemsändningsstödet är maximerat till 75 försändelser per månad och butik

* I Skellefteå varierar nivån på hemsändningsbidraget beroende på till vilken by i kommunen butiken kör varorna

Länsstyrelsen Västerbotten
Storgatan 71 B, 901 86 Umeå

www.vasterbotten.lst.se
lanstyrelsen@ac.lst.se
090-10 70 00

ISSN 0348-0291